

Ljuba Mrověcová

Чешский язык для русскоговорящих

Čeština pro rusky mluvící

mp3

аудиозапись
с фонетическими
упражнениями, текстами,
диалогами и фразами

Получите знания чешского
языка на уровне А2 Общего
Европейского Стандарта
владения иностранным
языком

грамматика
диалоги
словарный запас
упражнения

C P R E S S

Ljuba Mrověcová

Чешский язык для русскоговорящих

Čeština pro rusky mluvící

Computer Press
Brno
2011

Чешский язык для русскоговорящих

Čeština pro rusky mluvící

LJUBA MROVĚCOVÁ

Computer Press, a.s., 2011. Dotisk prvního vydání.

Odborná korektura: Julija Mamonova

Jazyková korektura: Sabina Konečná

Ilustrace: Věra Foltýnová

Sazba: Jiří Kaláček

Vnitřní úprava: Jiří Kaláček

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Komentář na zadní straně obálky: Eva Mrázková

Technická spolupráce: Irena Rozvoralová

Technický redaktor: Martin Vlach

Produkce: Petr Baláš

CD nahráno: Studio 22

Editace zvuku: Slávomír Paravičiny

Režie zvuku: Slávomír Paravičiny

České hlasy: Andrea Buršová, Eva Vrbková, Iva Šípová, Ilja Kreslík, Ivo Sedláček a Slavomír Paravičiny

Ruský hlas: Julija Mamonova

Computer Press, a. s.,

Holandská 3 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: **800 555 513**

ISBN 978-80-251-1992-1

Prodejní kód: KEJ148

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3333. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

OBSAH

СОДЕРЖАНИЕ

ÚVOD

ВВЕДЕНИЕ

Co je dobré vědět o češtině, než se jí začnete učit?

Что нужно знать о чешском языке прежде чем начать его изучать?V

LEKCE 1

УРОК 1

Vyslovujeme česká písmena, slabiky, slova a věty ...

Произносим чешские буквы, слоги, слова и предложения1

LEKCE 2

УРОК 2

Jak se Češi zdraví, představují, oslovují.

Как чехи здороваются, представляются, обращаются друг к другу.19

LEKCE 3

УРОК 3

Co říct o sobě? Jak napsat resumé?

Что сказать о себе? Как написать резюме?47

LEKCE 4

УРОК 4

Potřebuji informace: Kde je? Jak se dostanu k ..., do ...? Kolik stojí?

Мне нужна информация: Где находится ...?

Как мне добраться до ...? Сколько стоит?71

LEKCE 5

УРОК 5

Rychlá občerstvení, fastfood

Закусочные, фаст-фуд97

LEKCE 6

УРОК 6

V bance, U bankomatu, Na poště, U telefonu

В банке, У банкомата, На почте, У телефона121

LEKCE 7

УРОК 7

Procházka českými městy

Прогулка по чешским городам 141

LEKCE 8

УРОК 8

V restauraci, v kavárně

В ресторане, в кафе 161

LEKCE 9

УРОК 9

Nákupy, zboží

Покупки, товары 183

LEKCE 10

УРОК 10

Češi na první pohled. V čem se lišíme?

Чехи на первый взгляд. Чем мы отличаемся друг от друга? 203

KLÍČ

Ключ 219

ČESKO-RUSKÝ SLOVNÍK

Чешско-русский словарь 235

RUSKO-ČESKÝ SLOVNÍK

Русско-чешский словарь 243

PŘEHLED GRAMMATIKY V TABULKÁCH

Обзор грамматики в таблицах 251

DOPLŇUJÍCÍ CVIČENÍ

Дополнительные упражнения 269

ÚVOD

Učební materiál **Čeština pro rusky mluvící cizince I** je určen cizincům z Ruska, Ukrajiny, Běloruska a dalších států SNS, kteří přijíždějí do České republiky (ČR) a chtějí si osvojit v krátké době češtinu pro základní komunikaci s Čechy v běžných každodenních situacích, zvládnout základy české gramatiky a získat povědomí o sociokulturních zvláštnostech života v ČR, které jsou důležité pro počáteční adaptaci v českém prostředí.

Kniha obsahuje 10 lekcí. Lekce jsou tematicky uspořádány tak, aby reflektovaly reálné situace, v nichž se ocitá cizinec na počátku svého pobytu v cizí zemi. Vzhledem k předpokládaným nízkým znalostem jazyka cílové skupiny, tedy začátečníků, jde o učebnici z větší části dvojjazyčnou. Každá lekce s výjimkou první předkládá jazykový materiál potřebný k řešení dílčích situací souvisejících s tématem lekce.

Úvodní lekce seznamuje v obecné rovině se systémem českého hláskosloví, upozorňuje se v ní na odlišnosti ve výslovnosti některých českých a ruských hlásek. Formou rozmanitých cvičení je pak procvičována především kvantita českých samohlásek, výslovnost českých souhlásek odlišných od ruštiny, nacvičuje se český slovní přízvuk a další specifika fonetiky češtiny, která jsou pro ruské mluvčí obtížná a problematičtější.

Struktura každé lekce s výjimkou první je stejná. V úvodu je vymezen dílčí obsah, potom následuje 7 pododdílů v uvedeném řazení: **I. Frazeologie, II. Dialogy, III. Slovní zásoba, IV. Text, V. Práce s textem, VI. Gramatika, VII. Cvičení.**

Na začátku každé lekce jsou uvedeny frazeologizmy a klišé, které učí zdvořilostní strategii v českém prostředí a jejichž zvládnutí usnadní počáteční komunikaci v cizím prostředí. V dialogích, které následují, se pak fráze procvičují v situacích analogických reálné komunikaci. Slovní zásoba je zařazena mezi dialogickou a textovou část, aby byla lehce dostupná při práci v obou oddílech. Významnou součástí každé lekce jsou texty, které pomáhají aktivizovat novou slovní zásobu a zároveň předávají nové informace o způsobu života v ČR. Oddíl „Gramatika“ obsahuje výklad důležitých mluvnických jevů a pravidel (ve srovnávacím aspektu s ekvivalentními ruskými mluvnickými jevy), která jsou nezbytná pro správné vyjadřování. V závěru každé lekce jsou rozmanitá cvičení a úkoly pro procvičování a kontrolu míry osvojení obsahové náplně každé lekce.

Klíč ke složitějším cvičením, česko-ruský a rusko-český slovník uzavírají celou knihu.

Přehled skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, číslovek a frekventovaných sloves v tabulkách v závěru učebnice umožní lepší orientaci v systému českého tvarosloví.

Součástí učebnice je **cvičební část**, kterou najdete v závěru knihy a která obsahuje doplňující cvičení pro nácvik problematičtějších jevů české výslovnosti a mluvnice.

Obrázky a fotografie, které tvoří nedílnou součást knihy, slouží jako ilustrační materiál, mohou však být také vhodnou inspirací pro rozvíjení další konverzace.

Doprovodným materiálem knihy je **CD** s fonetickými cvičeními, frazeologizmy, dialogy a poslechovými texty.

ВВЕДЕНИЕ

Учебник «*Čeština pro ruský mluvící cizince I*» («Чешский язык для русскоговорящих иностранцев I») предназначен для русских, украинцев, белорусов и жителей других стран СНГ, которые приезжают в Чешскую Республику и желают в течение довольно короткого времени овладеть основами чешского языка для того чтобы без проблем общаться с чехами в ежедневных жизненных ситуациях, освоить основы чешской грамматики и получить знания о социально-культурной жизни в Чешской Республике, необходимые для адаптации в чешской среде.

Книга включает в себя 10 уроков. Тематическая последовательность уроков отражает реальные ситуации, в которых иностранец находится в начале своего пребывания в чужой стране. Так как предполагается низкий уровень знания языка изучающих, учебник написан на двух языках. Каждый урок, за исключением первого, предлагает языковой материал для решения отдельных ситуаций, которые соответствуют теме урока.

Первый урок знакомит с чешской фонетической системой, внимание в нем обращается на отличия в произношении некоторых чешских букв. Посредством разнообразных упражнений учащиеся учатся произносить чешские гласные и некоторые согласные, отличающиеся от русских. Одновременно они знакомятся с чешским ударением и другими спецификами чешской фонетики, которая для русскоязычных людей очень сложна.

Содержание каждого урока, исключая первый, одинаковое. В начале урока, приводится его содержание, за ним следует 7 разделов: **I. Фразы, II. Диалоги, III. Лексика, IV. Тексты, V. Работа с текстом, VI. Грамматика, VII. Упражнения.**

Фразы, обороты и клише помогают научить стратегиям поведения в чешской среде. Их понимание поможет упростить начальный этап общения в иноязычной среде. В диалогах учащиеся употребляют приведенные фразы в ситуациях, соответствующих реальным. Лексика к уроку находится между разделами «Диалоги» и «Тексты» для облегчения работы со словами в обоих разделах. Тексты являются важной составной частью каждого урока. Они являются не только полезным источником информации о стиле жизни в Чешской Республике, а также непосредственно расширяют словарный запас. Основная цель обучения лексической стороне устной речи – усвоить значения и формы слов, уметь употреблять их в речи и воспринимать их на слух. Грамматическая часть содержит основные правила чешской грамматики в сопоставительном плане с русскими правилами. В конце каждого урока находятся разнообразные упражнения для тренировки и *контроля усвоения материала.*

Ключ к сложным упражнениям, чешско-русский и русско-чешский словари завершают книгу.

Перечень склонений имен существительных, прилагательных, числительных и спряжения глаголов находится в таблицах, которые помогают лучше ориентироваться в системе чешской грамматики.

Книгу завершает раздел, который содержит в себе ряд разнообразных дополнительных фонетических и грамматических **упражнений** для углубления знаний чешского языка.

Картинки и фотографии, которые также являются важной составляющей частью книги, служат иллюстрационным материалом и одновременно могут быть использованы для дальнейшего развития разговорной речи.

Дополнительным материалом к книге служит **аудиозапись** с фонетическими упражнениями, а также текстами, диалогами и фразами, предназначенными к аудированию.

Co je dobré vědět o češtině ještě předtím, než se jí začnete učit?

Что нужно знать о чешском языке прежде, чем начать его изучать?

- **čeština a ruština jsou geneticky příbuzné jazyky, oba patří do skupiny slovanských jazyků;**
чешский и русский языки являются близкородственными, оба относятся к группе славянских языков;
- **čeština však patří do skupiny západoslovanských jazyků, zatím co ruština do skupiny východoslovanských jazyků, proto jsou v mnohém rozdílné;**
s rozdíly v obou jazycích se seznámíte v jednotlivých lekcích;
однако чешский язык относится к западославянской подгруппе, в то время как русский к восточнославянской, поэтому они во многом отличаются;
с отличиями между языками вы познакомитесь в отдельных уроках;
- **Češi užívají latinku s diakritickými znaménky, Rusové azbuku;**
чехи пользуются латинским алфавитом с надстрочными знаками, а русские кириллицей.
- **v češtině je přízvuk dynamický (silový), ale ve srovnání s ruským přízvukem je výrazně slabší; český přízvuk je pevný na první slabice nebo na předložce;**
- **v чешском языке ударение динамическое (силовое), но по сравнению с русским значительно более слабое; чешское ударение фиксировано на первом слоге слова или на предлоге;**
- **systém samohlásek a souhlásek se obou jazycích v něčem liší – opozice délky samohlásek a specifické české souhlásky – ř, x, q, w, ch;**
системы гласных и согласных в обоих языках несколько отличаются – оппозиция кратких и долгих гласных и специфические согласные – ř, x, q, w, ch [рж, икс, квэ, двойите «в»];

- **čeština i ruština jsou flektivní jazyk, mají komplikovaný systém skloňování a časování; s rozdíly v češtině se seznámíte dále;**
чешский и русский языки являются флективными языками – имеют сложную систему склонений и спряжений; с отличиями чешского языка от русского вы познакомитесь далее;
- **v češtině je 7 pádů u podstatných jmen, zájmen, přídavných jmen – (5. pád – vokativ!);**
в чешском языке имеется 7 падежей у существительных, местоимений, прилагательных – (5 падеж – «звательный»!);
- **v češtině se na rozdíl od ruštiny vyjadřují všechny tvary přítomného času slovesa „BÝT“;**
в чешском языке в отличие от русского выражаются все личные формы глагола «БЫТЬ» в настоящем времени;
- **v češtině se slovesný zápor tvoří připojením zápornky „NE -“ ke slovesům; zápornka se píše se slovesem dohromady!;**
в чешском языке отрицательные формы глаголов образуются путем прибавления частицы «НЕ», которая пишется слитно с глаголом!;
- **v češtině se mnohem méně používají přídavná jména slovesná a přechodníky.**
в чешском языке гораздо менее часто употребляются формы причастий и деепричастий.

VYSLOVUJEME ČESKÁ PÍSMENA, SLABIKY, SLOVA

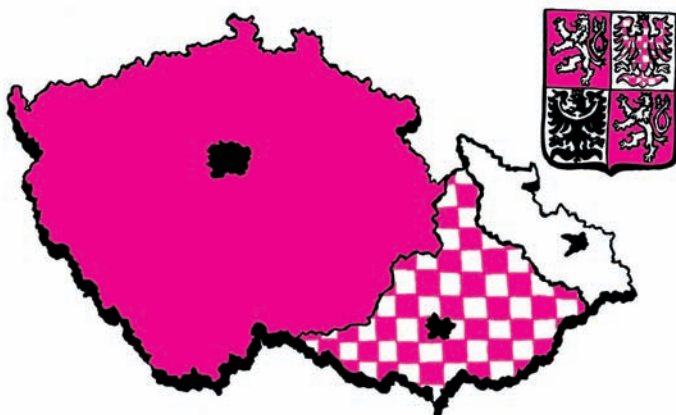
ПРОИЗНОСИМ ЧЕШСКИЕ БУКВЫ, СЛОГИ, СЛОВА

V této lekci se seznámíte

- s českou abecedou,
- s českými hláskami,
- s českými diakritickými znaménky,
- s českými samohláskami a souhláskami,
- s českým přízvukem.

На этом уроке вы познакомитесь

- чешским алфавитом,
- чешскими звуками,
- чешскими диакритическими знаками,
- чешскими гласными и согласными,
- чешским ударением

1. ČESKÁ ABECEDA

ЧЕШСКИЙ АЛФАВИТ

001_f

a/á, b, c, č, d, ď, e/é/(ě), f, g, h, ch, i/í, j, k, l, m, n, ň, o/ó, p, q, r, ř, s, š, t, ť, u/ú/ů, v, w, x, y/ý, z, ž.

Tiskací písmena Печатные буквы	Výslovnost (název) písmene Произношение (название) буквы	Tiskací písmena Печатные буквы	Výslovnost (název) písmene Произношение (название) буквы
A a	[á]	Ň ň	[eň]
B b	[bé]	O o	[ó]
C c	[cé]	P p	[pé]
Č č	[čé]	Q q	[kvé]
D d	[dé]	R r	[er]
Ď ď	[dě]	Ř ř	[eř]
E e/ě	[é/jé]	S s	[es]
F f	[ef]	Š š	[eš]
G g	[gé]	T t	[té]
H h	[há]	Ť ť	[tě]
Ch ch	[chá]	U u	[ú]
I i	[í (měkké i)]	V v	[vé]
J j	[jé]	W w	[dvojité vé]
K k	[ká]	X x	[iks]
L l	[el]	Y y	[ypsilon (tvrdé y)]
M m	[em]	Z z	[zet]
N n	[en]	Ž ž	[žet]

2. ČESKÉ HLÁSKY

ЧЕШСКИЕ ЗВУКИ

V češtině je 42 hlásek. Dělí se na **samohlásky** (dvojhlásky) a **souhlásky**.

В чешском языке 42 звука. Они подразделяются на гласные (дифтонги – сочетание в одном слоге двух гласных) и согласные.

3. DIAKRITICKÁ ZNAMÉNKA

ДИАКРИТИЧЕСКИЕ ЗНАКИ

диакритические пометы

Čeština na rozdíl od ruštiny užívá diakritická znaménka (horní znaménka), která dávají písmenu nový zvukový význam, např. *é, ů, ě, č, ř, ž* (v češtině jsou 3 druhy horních znamének).

В чешском языке в отличие от русского употребляются диакритические (надстрочные) знаки, придающие букве новое звуковое значение, например, *é, ů, ě, č, ř, ž* (в чешском языке 3 типа надстрочных знаков).

´ čárka (образный штрих над буквой, показатель долготы гласных)	á, é, í, ó, ú, ý
° kroužek (кружок, показатель долготы гласного)	ů
ˇ háček (крючок, (показатель мягкости))	ě, č, š, ž, ě, ř, ň, ř

Jsou to znaménka (značky), která označují délku samohlásek, měkkost samohlásky -ě- a některých souhlásek.

Это знаки, обозначающие долготу гласных, мягкость гласного -ě- и некоторых согласных.

´ čárka	<i>máma, táta, káva, dáva, délka, bílý, jídlo, pití, rohlík, gól, tón, tuberkulóza, úkol, úzký, úsměv, úterý, týden, tlustý, výstava;</i>
° kroužek	<i>dům, stůl, kůň, dvůr, hůl, růže, dvůr, půjdu, tvůj, můj, půl, dolů;</i>
ˇ háček	<i>město, děti, pět, čaj, čas, černý, šest, škola, šofér, večer, ďábel, teď, žena, muž, oheň, Plzeň, dobře, řeka, řídký;</i>

4. ČESKÉ SAMOHLÁSKY A SOUHLÁSKY

ЧЕШКИЕ ГЛАСНЫЕ И СОГЛАСНЫЕ

A) ČESKÉ SAMOHLÁSKY

ЧЕШКИЕ ГЛАСНЫЕ

10 samohlásek (krátké a dlouhé)

10 гласных (краткие и долгие)

5 krátkých samohlásek

(5 кратких гласных)

5 dlouhých samohlásek

(5 долгих гласных)

Samohlásky

Гласные

krátké/краткие	A a	E e	I i/y Y	O o	U u
dlouhé/долгие	Á á	É é	Í í/ý Y	Ó ó	Ú ú/ů

Délka samohlásek

Долгота гласных

- **se označuje 2 znaménky:** čárkou a kroužkem, ´ čárka, ° kroužek
обозначается при помощи двух надстрочных знаков,
- **výslovnost dlouhých samohlásek je asi DVAKRÁT delší než krátkých,**
произношение длинных гласных приблизительно **вдвое дольше кратких,**
- **délka samohlásek NENÍ totožná s přízvukem a často se s ním neshoduje.**
долгота гласного не связана с ударением и часто не совпадает с ним.
- **Ú/ú dlouhé se píše JEN NA ZAČÁTKU slova nebo po PŘEDPONÁCH.**
Ú/ú долгое пишется ТОЛЬКО в начале слова или после приставок.
úspěch – успех, bezúročný – беспроцентный, neúspěšný – неуспешный
- **ů dlouhé se píše UPROSTŘED nebo na KONCI slova, někdy umístění samohlásky ů odpovídá umístění ruského o**
ů долгое пишется в середине или в конце слова; произношение иногда соответствует русскому о.
stůl – стол, dům – дом, průmysl – промышленность, můj – мой, tvůj – твой;

POZOR! Внимание!**V češtině jinak! В чешском языке иначе!**

Délka samohlásek má často významotvorný charakter, tzn. že v závislosti na délce samohlásky se mění význam slova nebo jeho tvar (viz tabulka).

Долгота гласных часто носит смысловозначительный характер, т.е., в зависимости от долготы меняется значение слова или его форма (см. таблицу).

myji	я мою	myjí	они моют
piji	я пью	pijí	они пьют
pas	паспорт	pás	пояс
lože	постель	lóže	ложа (в театре)
rada	совет	ráda	она рада
byt	квартира	být	быть
drahá	дорогая	dráha	дорога
dal	он дал	dál	даль, дальше
děla	пушки	dělá	он, она, оно делает
žila	она жила	žila	жила

POZOR!

Внимание!

ROZDÍL VE VÝSLOVNOSTI ČESKÉ SAMOHLÁSKY

Разница в произношении чешского и русского гласного

E e/Ě ě!

E e [e] v ruštině odpovídá samohláska **Э э [e]**

в русском языке отвечает гласный

<i>deset</i>	[дэсэт]	десять
<i>den</i>	[дэн]	день
<i>med</i>	[мэд]	мед
<i>ten</i>	[тэн]	этот
<i>Evropa</i>	[Эвропа]	Европа
<i>euro</i>	[эуро]	евро

Ě ě [je] v ruštině odpovídá samohláska **Е е [je]**

в русском языке отвечает гласный

<i>pět</i>	[пет]	пять
<i>běhat</i>	[бегат]	бегать
<i>Věra</i>	[Вера]	Вера
<i>květ</i>	[цвет]	цвет

ě se píše pouze po souhláskách **d, t, n, b, p, v, f, m**

пишется только после согласных

dě, tě, ně, bě, pě, vě, fě, mě
[дье, тье, нье, бье, пье, вье, фье, мье]

Výslovnost těchto slabik je měkká; na rozdíl od tvrdé výslovnosti slabik bez ˇ háčku.

Произношение этих слогов *мягкое*, в отличие от твердого произношения слогов без ˇ „háčku“ (крючка).

de, te, ne, be, pe, fe, me
[дэ, тэ, нэ, бэ, пэ, вэ, фэ, мэ]

ě se **NEPÍŠE** po souhláskách **g, h, ch, k, r, ř, c, č, z, ž, s, š, j**

Písmeno ě odpovídá tedy ruskému e. Ve spojení s d, t, n, (dě, tě, ně) změkčuje předchozí souhlásku.

Буква *ě* соответствует русскому *e*. В сочетании с *d, t, n* (*dě, tě, ně*) указывает на мягкость предшествующего согласного.

děda, tě, těsto, [дедушка, тебя, тесто]
někdo, něco [кто-то, что-то]

Ve spojení s retnými souhláskami *b, p, v, f* (bě, př, vě, fě) se vyslovuje jako ruské slabiky [бве], [пве], [вве], [фве].

В сочетании с губными согласными *b, p, v, f* (бѣ, прѣ, вѣ, фѣ) произносится как русские сочетания [бве], [пве], [вве], [фве].

<i>oběd, zpěv, běhat</i>	[обед, пение, бегать]
<i>květ, pět</i>	[цвет, пять]

Ve spojení se souhláskou *m* (mě) se vyslovuje jako ruské [мне].

В сочетании с согласным *m* (мѣ) произносится как [mně] (русское [мне]).

<i>město, mě</i>	[мнесто] город, меня [мне]
<i>měsíc, země</i>	[мнесиц] месяци, [земне] страна

Střídání samohlásek

Чередование гласных звуков

Charakteristické je pro češtinu *střídání krátkých a dlouhých souhlásek ve stejných slovech*, např. *á/a, e/é, i/í, y/ý, ú/u*.

Характерным явлением чешского языка является чередование кратких и долгих гласных в тех же словах, напр. *á/a, e/é, i/í, y/ý, ú/u*.

<i>dát – dal</i>	дать – дал
<i>pít – pil</i>	пить – пил
<i>být – byl</i>	быть – был
<i>nést – nesl</i>	нести – нес

V některých slovech se střídají různé samohlásky, jako *ou/u; í/e, ě; ů/o; í, ý/i, y*.

Но есть слова, где чередуются разные по качеству звуки, напр., *ou/u, í/e, ě, ů/o, í ý/i, y*.

<i>říčka – řeka</i>	речка – река
<i>kousek – kus</i>	кусочек – кусок
<i>dům – doma</i>	дом – дома

B) 3 DIFTONGY (dvojhlásky)

3 ДИФТОНГА

Dvojhlásky	ou	au	eu
Дифтонги	[ou]	[au]	[эу]

- Diftongy se vyslovují *dohromady*, obě samohlásky tvoří jednu slabiku, druhá část diftongu je polohlásky.

Гласные, входящие в состав дифтонга, произносятся слитно и образуют один слог, вторая часть дифтонга – полугласный звук.

automobil – автомобиль, *dlouhý* – долгий, *eukalypt* – эвкалипт
autor – автор, *soused* – сосед, *pseudonut* – псевдоним, *euro* – евро

C) ČESKÉ SOUHLÁSKY

ЧЕШКИЕ СОГЛАСНЫЕ

27 souhlásek

27 согласных

tvrdé	měkké	obojetné	znělé	neznělé
твердые	мягкие	двойственные	звонкие	глухие

Souhlásky	B b, C/Č, c/č	D/Ď, d/ď	F f	G g	H h	Ch ch
Согласные	J j	K k	L l	M m	N/Ň n/ň	
	P p	Q q	R r	Ř ř	S/Š, s/š	
	T/Ě, t/ě	V v	W w	X x	Z/Ž, z/ž	

tvrdé	h, ch, k, r, d, t, n, g	твердые	[г-х, к, р, д, т, н, г]
měkké	ž, š, č, ř, c, j, ě, ť, ň	мягкие	[ж, ш, ч, рж, ц, й, де, те, не]
obojetné	b, f, l, m, p, s, v, z	двойственные	[б, ф, л, м, п, с, в, з]
znělé	b, d, ě, g, h, v, z, ž	звонкие	[б, д, де, г, х-г, в, з, ж]
neznělé	p, t, ě, k, ch, f, s, š	глухие	[п, т, те, к, х, ф, с, ш]

- Po souhláskách **h, ch, k, r, d, t, n, g** se píše **y**, výslovnost slabiky je tvrdá.
После согласных [**h, x, k, p, ě, t, n, z**] пишется **y**, (так наз. твердое **y**)
произношение слога твердое.

nohy – ноги, *Čechy* – чехи, *kyselý* – кисловатый, *ryba* – рыба, *dým* – дым,
týden – неделя, *nyní* – теперь

jen ve slovech cizího původu se po **h, g, ch, r** se píše **i**.

только в словах иностранного происхождения после **h, g, ch, r** пишется **i** (так наз. мягкое **i**).

historik – историк, *chirurg* – хирург, *gigant* – гигант, *riziko* – риск

- Po souhláskách **ž, š, č, ř, c, j, ě, ť, ň** se píše **i**.
После согласных [**ж, ш, ч, рж, ц, й, дь, ть, нь**] пишется **i**. (так наз. мягкое **i**)
cizí – чужой, *čistota* – чистота, *život* – жизнь, *šil* – шил, *tři* – три, *jiskra* – искра

Písmena **š** a **ž** se vyslovují v češtině výrazně měkčeji než v ruštině.

Звуки **š** [ш] и **ž** [ж] произносятся в чешском языке значительно мягче, чем русские.

šít – шить, *šaty* – одежда, *pošta* – почта, *žlutý* – желтый

Písmeno **č** je také měkké, ale vyslovuje se o něco tvrději než **ч** v ruštině.

Звук **č** тоже мягкий, но произносится немного тверже, чем в русском языке **ч**.

čepice – шапка, *Čech* – чех, *často* – часто

Písmeno c se vyslovuje stejně jako ruské ц.

Звук *c* соответствует по произношению русскому *ц*.

cena – цена, *cirkus* – цирк, *cizí* – чужой, *inostřanný*

Písmeno j se vyslovuje na konci a uprostřed slova stejně jako ruské й.

Звук *j* произносится в конце слова и в середине слова как русский звук *й*.

čaj – чай, *pokoj* – комната, *můj* – мой, *dejte* – дайте, *tvůj* – твой, *kraj* – край

POZOR!

Внимание!

Na začátku slova před souhláskou se j často nevyslovuje (zejména v hovorové češtině).

В начале слова перед согласными *j* часто не произносится (в особенности в разговорном языке).

<i>jsem</i>	<i>jsi</i>	<i>jsou</i>	<i>jdu</i>	<i>jdeš</i>	<i>jdou</i>	<i>jméno</i>
[sem]	[si]	[sou]	[du]	[deš]	[dou]	[méno]

Slabiky ja, je, ji, jo, ju se vyslovují jako ruské [йа, [йэ], [йи], [йо], [йу].

Слоги *ja, je, ji, jo, ju* произносятся так же, как русские [йа, [йэ], [йи], [йо], [йу].

- **Po souhláskách *ď, ě, ň* se píše *i*,**

háček se však u souhlásek nepíše, výslovnost slabiky zůstává měkká.

После согласных *ď, ě, ň* пишется *i*, но знак мягкости – „háček“ – у согласных уже не обозначается, произношение слога остается мягким.

<i>děti</i> – дети,	<i>dítě</i> – дитя, ребенок,	<i>tisíc</i> – тысяча,	<i>nikdo</i> – никто
[detu]	[dite]	[tисииц]	[никдо]

- **Po souhláskách *b, f, l, m, p, s, v, z* se píše *i* nebo *y*.**

После согласных *b, f, l, m, p, s, v, z* пишется *i* или *y*.

(обычно в соответствии с русским языком, хотя произносится только) одно нейтральное [i].

byl – бил, *list* – лыко, *myš* – мышь, *pivo* – пиво, *syn* – сильный, *vysoko* – равнина, *zima* – язык;

(*был* – бил, *лист* – лыко, *мышь* – милый, *пиво* – мешок, *сын* – сильный,

высоко – равнина, *зима* – язык):

VYJMENOVANÁ SLOVA

СЛОВАРНЫЕ СЛОВА В ЧЕШКОМ ЯЗЫКЕ

Jsou to slova domácího původu, v jejichž kořenech (výjimečně i v příponě: *brzy, slepýš, kopyto*) se **vždy píše po obojetných souhláskách y/ý**. Toto y/ý píšeme rovněž ve slovech od vyjmenovaných slov odvozených nebo s nimi příbuzných.

Hlásk **f** se v domácích českých slovech vyskytuje zcela výjimečně, převážně v citoslovcích a v některých slovesech, jako např. *doufat, foukat, zoufat* aj. Tradičně je však jmenována mezi obojetnými souhláskami. V domácích slovech se po **f nepíše tvrdé y/ý**.

Таким образом обозначаются в чешском языке группы слов отечественного происхождения, в корнях которых (также в производных словах того же корня или родственных словах) пишется после двойственных согласных всегда твердое **y/ý** (ы).

Согласный **f** в словах отечественного происхождения появляется исключительно, преимущественно в междометиях и некоторых глаголах, как напр. *doufat, foukat, zoufat* – *надеяться, дуть, отчаиваться* и др. Традиционно **f** приводится в группе двойственных слов. В словах отечественного происхождения после **f** не пишется твердое **y/ý** (ы).

Правописание этих слов объяснить очень сложно, или невозможно, их нужно просто запомнить. Надо сказать, что дети в чешских школах обязательно учат эти слова наизусть.

B	by, byt, bydlet, obyvatel, byt, příbytek, nábytek, dobytek, obyčej, bystrý, bylina, kobyla, býk, babyka
L	slyšet, mlýn, blýskat se, polykat, plynout, plýtvat, vzlykat, lysý, lýko, lýtko, lyže, pelyněk, plyš
M	my, mýt, myslet/myslit, mýlit se, hmyz, myš, hlemýžď, mýtit, zamykat, smýkat, dmýchat, chmýří, nachomýtnout se, Litomyšl
P	pýcha, pytel, pysk, netopýr, slepýš, pyl, kopyto, klopytat, třpytit se, zpytovat, pykat, pýr, pýřit se, čepýřit se
S	syn, sytý, sýr, syrový, sychravý, usychat, sýkora, sýček, sysel, syčet, sypat
V	vy, vykat, vysoký, výt, výskat, zvykat, žvýkat, vydra, výr, vyžle, povyk, výheň
Z	brzy, jazyk, nazývat (se), Ruzyně

- **V přejatých slovech se po souhláskách h, ch, k, r píše i nebo y,**

В заимствованных словах после согласных **h, ch, k, r** пишется **i** или **y**.

historie – hymna, Achilles – brachylogie, kino – kytara, krize – rytmus

POZOR! Внимание!**V češtině jinak! В чешском языке иначе!**

- **Slabikotvorné souhlásky r R, l L**

Слогообразующие согласные *r R, l L*

V češtině mohou být souhlásky *r R, l L* základem slabiky, mají slabikotvornou funkci a vyslovují se výrazně a dlouze. V ruštině odpovídá slabikotvornému *r R, l L* tzv. plnohlási *-ер-, -ор-, -ол-/ -ро-, -ло-, -ре-, -ле-* mezi souhláskami.

V чешском языке согласные *r R, l L – р, Р, л, Л* могут быть основой слога, т. е. могут выполнять слогообразующую функцию. В этом случае они произносятся с участием голоса и длятся дольше. В русском языке слогообразующим согласным *r R, l L* часто соответствуют сочетания *-ер-, -ор-, -ол- /-ро-, -ло-, -ре-, -ле-* между согласными:

<i>vítr</i>	<i>krtek</i>	<i>bratr</i>	<i>prst</i>	<i>krk</i>	<i>kufr</i>
<i>ветер</i>	<i>крот</i>	<i>брат</i>	<i>палец</i>	<i>горло</i>	<i>чемодан</i>
<i>vlna</i>	<i>vlk</i>	<i>slza</i>		<i>VI-tava</i>	<i>Br-no</i>
<i>волна</i>	<i>волк</i>	<i>слеза</i>		<i>Влтава</i>	<i>Брно</i>

Přečtěte!**Прочитайте!**

Bratr nesl plný kufř.

Strč prst skrz krk.

Pštros s pštrosicí a pštrosácaty šli do pštrosáčárny.

Řehoř Řehořovič řeže řeřichu.

- **Spodoba znělosti (asimilace)**

Уподобление звонкости (ассимиляция)

Podobně jako v ruštině existuje v češtině *spodoba znělosti* (vlivem neznělosti a znělosti některých souhlásek).

Как и в русском языке в чешском существует уподобление звонкости согласных (оглушение и озвончение).

Výslovnost znělých a neznělých souhlásek se ve skupině souhlásek řídí výslovností poslední souhlásky.

Произношение звонких и глухих согласных подвергается произношению последнего согласного.

Na konci slova a před neznělými souhláskami se obvykle znělé souhlásky vyslovují nezněle, zatímco neznělé souhlásky před znělými se vyslovují zněle.

V конце слова и перед глухими согласными звонкие обычно оглушаются. На месте глухих согласных перед звонкими произносятся соответствующие звонкие:

b → [p]	zub	[zup]
d → [t]	had	[hat]
ď → [tʃ]	jeď	[jetʃ]
g → [k]	grog	[grok]
h → [ch]	sníh	[sních]
v → [f]	kov	[kof]
z → [s]	obraz	[obras]
ž → [ʃ]	muž	[muš]

<i>prosba</i> [prozba]	<i>просьба</i>
<i>krev</i> [kref]	<i>кровь</i>
<i>muž</i> [muš]	<i>мужчина</i>
<i>trh</i> [trch]	<i>рынок</i>
<i>odpoledne</i> [otpoledne]	<i>после обеда</i>
<i>přestávka</i> [přestáfka]	<i>перерыв, перемена</i>

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

Na rozdíl od ruštiny dochází k asimilaci také u znělé předložky, pokud následuje slovo začínající na samohlásku. Je to způsobeno předělem mezi předložkou vyjádřenou jednou souhláskou a slovem začínajícím na samohlásku (ráz).

В отличие от русского языка звонкие согласные оглушаются также в конце предлогов, когда они употребляются перед словами, начинающимися с гласного. Это связано с небольшой паузой между предлогом и словом, начинающимся на гласный.

z úst [s úst], *v okně* [f okne]

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

• **Střídání souhlásek**

Чередование согласных звуков

Probíhá hlavně při tvoření 3. a 6. pádu jednotného čísla podstatných jmen rodu ženského a 1. pádu množného čísla podstatných a přídavných jmen rodu mužského.

Происходит главным образом при образовании дат. и предл. падежей ед. ч. существительных женского рода и им. падежа мн. ч. существительных и прилагательных мужского рода.

Nejrozšířenější je následující střídání souhlásek:

Наиболее распространенные чередования следующие:

k/c, h/z, g/z, ch/š, r/ř, t/c, d, z, s/š, z/ž, ck/čt, sk/št, sl/šl.

<i>kniha</i> – knize	книга – книге
<i>ruka</i> – ruce	рука – руке
<i>Olga</i> – Olze	Ольга – (об) Ольге
<i>bratr</i> – bratři	брат – братья
<i>hoch</i> – hoši	мальчик – мальчики
<i>Praha</i> – v Praze	Прага – в Праге
<i>vrátit</i> – vracet	вернуть – возвращать
<i>psát</i> – píše	писать – пишу
<i>mazat</i> – mažu	мазать – мажу
<i>ruský</i> – ruští	русский – русские

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

- V češtině je infinitiv sloves zakončen tvrdou souhláskou - **t**.

В чешском языке инфинитив (неопределенная форма глагола) заканчивается на твердое - **t**.

dělat – *делатъ*, *jezdit* – *ездитъ*, *číst* – *читатъ* *zajímat se* – *заниматъся*

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

D) Souhlásky, které v ruštině NEJSOU:

Согласные, которых в русском языке НЕТ:

h H	q Q	ř Ř	w W	x X
[x или z]	[kve]	[рж]	[dvojitě v]	[икс]
<i>hodný, haló</i>	<i>Quebec</i>	<i>řera,</i>	<i>kiwi</i>	<i>taxi</i>
[ходны], [хало]	[Квебек]	[ржена],	[киви]	[такси]

5. ČESKÝ PŘÍZVUK

ЧЕШСКОЕ УДАРЕНИЕ

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

V češtině je přízvuk:

В чешском языке ударение:

- **STÁLÝ** – přízvučná je vždy **PRVNÍ slabika** nebo **PŘEDLOŽKA**.
Постоянное – всегда падает на первый слог или на предлог.
- **Přízvuk v češtině na rozdíl od ruštiny neovlivňuje VÝSLOVNOST SAMOHLÁSEK o, e jako v ruštině!**
Ударение в чешском языке, в отличие от русского, **не оказывает влияния на произношение** гласных **o, e**, как и на русском языке!

CVIČENÍ

УПРАЖНЕНИЯ

A. Diakritická znaménka

ˇ. °. ˇ

Диакритические знаки

1. Přečtěte a srovnajte výslovnost.

Прочитайте и сравните произношение.

<i>úroveň</i>	уровень	<i>úsilí</i>	усилие	<i>úzký</i>	узкий
<i>úspěch</i>	успех	<i>ústní</i>	устный		

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

<i>túza</i>	муза	<i>túra</i>	тур, путешествие	<i>kúra</i>	лечение
<i>vůle</i>	воля	<i>můstek</i>	мостик	<i>kůže</i>	кожа
<i>nůž</i>	нож	<i>může</i>	может	<i>sůl</i>	соль
<i>nůžky</i>	ножницы	<i>půlnoc</i>	полночь	<i>půjdu</i>	я пойду
<i>můj</i>	мой	<i>růst</i>	рост	<i>domů</i>	домой
<i>tvůj</i>	твой	<i>růže</i>	роза		
<i>středa</i>	среда	<i>teď</i>	теперь	<i>šampón</i>	шампунь
<i>přímo</i>	прямо	<i>promiň</i>	извини	<i>čajník</i>	чайник
<i>vždyť</i>	ведь				

ě [je] *běhat* – бегать, *Bělorusko* – Белоруссия, *děti* – дети, *stěna* – стена;
dědeček – дедушка;
dělat – делать, *něha* – нежность, *několik* – несколько, *německý* – немецкий;
pěšky – пешкой, *mě* – меня, *měkký* – мягкий, *měsíc* – месяц, *větev* – ветка;
pondělí – понедельник.

B. Délka samohlásek *á, é, ó, í/ý* Долгота гласных

2. Přečtěte a srovnajte výslovnost.

Прочитайте и сравните произношение.

a – á *román* – роман, *tabák* – табак, *rukáv* – рукав, *ráno* – рано;
e – é *den* – день, *deset* – десять, *méně* – меньше, *léto* – лето;
o – ó *potom* – потом, *okno* – окно, *tóda* – мода, *gól* – шайба;
i/y – í/ý *pil* – пил, *ticho* – тихо, *vidět* – видеть, *nítka* – нитка;
pít – пить, *zítra* – завтра, *včerejší* – вчерашний;
dobrý – добрый, *veselý* – веселый, *mladý* – молодой.

C. Diftongy *ou, au, eu* Дифтонги

3. Přečtěte a srovnajte výslovnost.

Прочитайте и сравните произношение.

oucha – муха, *pravouk* – паук, *louka* – луг, *knihou* – книгой, *hlouký* – глупый;
autobiografie – автобиография, *automatika* – автоматика, *automobil* – автомобиль,
audio – аудио, *audit* – аудит, *aukce* – аукцион,
euro – евро.

D. Souhlásky, které v ruštině nejsou h H, ř Ř, x X.

Согласные, которых в русском языке НЕТ.

4. Přečtěte a srovnajte výslovnost.

Прочитайте и сравните произношение.

h *hory* – горы, *hoří* – горит, *hala* – холл, *haló* – алло, *hamburger* – гамбургер,
hektar – гектар;
historický – исторический, *hlad* – голод, *hlas* – голос, *hlava* – голова, *hlavní* – главный.

ř řada – ряд, řeč – речь, řešit – решить, dveře – дверь, moře – море, tři – три;
 x xerox – ксерокс, fax – факс, text – текст, Xenie – Ксения, xylofon – ксилофон;

5. Čtěte a pokuste se přeložit do ruštiny.

Прочитайте и попробуйте перевести на русский язык.

adresa, adaptace, administrátor, advokát, agentura, byznys, člověk, ekonomie, ekonom, export, fax, import, inženýr, kolega, konkurence, konkurz, krize, manažer, marketing, milionář, mobil, monitor, muž, optimista, organizace, partner, prezident, profesor, soused, telefon.

6. Čtěte, doplňte délku samohlásek a pokuste se slova přeložit do ruštiny.

Прочитайте, дополните долготу гласных и попробуйте перевести слова на русский язык.

rano, mala, kavarna, mama, mava, pan, pana, znamka, hladova;
 bily, žily, žizeň, vino, lžice, mili, prosim;
 lepe, dele, šef;
 pěkný, těžký, zpěvak, obědvam, naměsti, usměv, měsíc;
 gol, balon, citron¹;
 hul, kuň, kuže, pujdu, domu, ukol, lhuta, stul, unor, unava.

7. Čtěte slova a doplňujte diakritiku.

Прочитайте и дополните знаки диакритики.

mama – kava – darek – maslo – salam – ram – hrač;
 vaza – nahoda – pekarna – zastavka – cekarna – jist;
 dava – poda – place – skace – obratil – natahl – mas;
 vyhral – zpiva – dlouha – malo – mesic – tezký;
 mleko – chleb – delka – levy – namesti – ridky;
 ukol – sul – stul – ucast – hul – usmev – dolu;
 jidlo – lzice – budik – popelnik – zizen – horcice;
 stoji – lezi – sedi – hori – sviti – troubi – nevadi;
 jime – libi – dovoli – koupi – tika – pisete – prijemny;
 odvazny – globalni – jizdenka – orisek – pavilon – pece
 tyden – ryma – vylet – chytry – hodny – tydenni – peniz;

1 U těchto výrazů lze užívat ó i o

hrebík – uvari – pritel – nadrazi – dreveny – kristal;
dobra omacka – cervena ruze – nova knizka – muj kabat;
zajimava prihoda – barevny obrazek – slany rohlik – chleb s maslem – letadlo odleta/
prileta.

8. Čtete a pokuste se přeložit slova do ruštiny.

Прочитайте и попробуйте перевести слова на русский язык.

Čech, Češka, český, čaj, čas, část, čepice, černý, čistý, číst, člen, čtyři;
hlas, hladký, horký, hrom, hřmít, hrnek, hlava, husa, Holandsko;
chtít, chci, chodit, chytrý, chyba, chytit, chata, chalupa, Chorvatsko;
jablko, jednoduchý, jed, jet, jedu, jen, jahoda, jezero, jedle, Japonsko, jelen, jíst;
lampa, laser, ledový, legitimace, lehký, lék, les, lesní, let, lež, Lotyšsko, Litevsko;
přemýšlet, přijít, přijíždět, příjmení, příjemný, příklad, řada, řeč, Řecko, Řím;
křik, křižovatka, nahoře, přítel, přestávka, řeka, skříň, středa, talíř, třída, vpředu;
šance, šek, šeptat, šest, šířka, šít, šířka, škola, štěstí, šťastný, Švédsko, Švýcarsko.

9. Napište česky svoje jméno a příjmení.

Напишите по-чешски свое имя, отчество и фамилию.

Napište česky svoji adresu.

Напишите по-чешски свой адрес.

10. Napište tiskací písmena psacími.

Напишите печатные буквы письменными.

i		č		str	
	e	g		skř	
P			y	kra	
	F		š	vst	
d		f		zdr	
b			ch	spl	
	r		j	smo	
K		M		sta	
	k	n		slo	

11. Přečtěte slova a dbejte na správnou výslovnost (spodoba znělosti).

Прочитайте слова, обращая внимание на правильное произношение (ассимиляция).

rád, lávka, polévka, dívka, procházka, kamarádka, tužka, prohlídka.

12. Podtrhněte slovo, které je vhodné k doplnění věty. Použijte svůj česko-ruský slovník.

Подчеркните подходящее по значению слово. Используйте ваш чешско-русский словарь.

Ta houba je (jedla – jedlá). Věra (jedla – jedlá) polévku. V pokoji je málo (světlá – světla). (Světlá – Světla) barva se mi líbí. Sedněte si ke (stolu – stolů). V jídelně je hodně (stolu – stolů). Ta taška je (drahá – drahá). Hráči zvítězili po velikém (boji – bojí). Bolí mě (pata – pátá). (Spala – Spála) je nakažlivá nemoc. Přijedeme k vám na začátku (leta – létá – léta). Letadlo tam (leta – létá – léta) pravidelně v sobotu. Babička (žila – žila) na Moravě. Vaše (žila – žila) je pevná.

JAK SE ČEŠI ZDRAVÍ, PŘEDSTAVUJÍ, OSLOVUJÍ?

КАК ЧЕХИ ЗДОРОВАЮТСЯ, ПРЕДСТАВЛЯЮТСЯ, ОБРАЩАЮТСЯ ДРУГ К ДРУГУ?

V této lekci se naučíte

- fráze potřebné pro zdravení, představování,
- zkratky titulů, tituly,
- koncovky titulů a profesí ženského rodu,
- koncovky ženských příjmení,
- informační nápisy,
- názvy států, jejich obyvatel, národností.

На этом уроке вы познакомитесь

- с необходимыми фразами для приветствия, представления,
- с сокращениями званий, званиями,
- с окончаниями званий и профессий женского рода,
- с окончаниями женских фамилий,
- с информационными надписями,
- с названиями государств, их жителей, национальностей.

V této lekci najdete

- přehled podstatných jmen,
- názvy českých pádů,
- koncovky 1., 4. a 5. pádu podst. jm. jedn. č.,
- přehled přídavných jmen,
- česká zájmena osobní, přivlastňovací, tázací,
- přehled českých sloves,
- časování slovesa „BÝT“.

На этом уроке вы найдете

- обзор имен существительных,
- названия чешских падежей,
- окончания именительного, винительного и «звательного» падежей имен сущ. ед. ч.,
- обзор имен прилагательных,
- чешские местоимения личные, притяжательные, вопросительные,
- обзор чешских глаголов,
- спряжение глагола «БЫТЬ».

I. FRAZELOGIE

Pozdravy (přivítání, loučení)

Dobrý den!
 Dobré ráno!
 Dobrý večer!
 Dobrou noc!
 Šťastnou cestu!
 Ahoj! (při příchodu i odchodu)
 Na shledanou!
 Ahoj! (při příchodu i odchodu)
 Tak zítra!
 Mějte se dobře!
 Buď/te zdrav/i/!
 Vítám/e vás/Vás!

Představování

Jak se jmenujete/jmenuješ?
 Jmenuji/u se Pavel Novák.
 Kdo jste?
 Jsem Pavel Novák.
 Těší mě!
 Rád vás poznávám.
 Jste/jsi student/ka?
 Ano/ne.
 Jste/jsi Čech/Češka?
 Ano, jsem Čech. Ne, nejsem Čech, jsem Rus,
 Ukrajinec, Bělorus.

Фразеология

Приветы (формы приветствия, прощания)

Здравствуй (те)!
 Доброе утро!
 Добрый вечер!
 Спокойной ночи!
 Счастливого пути!
 Привет!
 До свидания!
 Пока!
 До завтра!
 Всего хорошего! Всего доброго!
 Будь/те здоров/ы/!
 Добро пожаловать!

Представление

Как вас/тебя зовут?
 Меня зовут Павел Новак.
 Кто Вы?
 Я Павел Новак.
 Очень приятно!
 Рад Вас видеть.
 Вы/ты студент/ка?
 Да. /Нет.
 Вы/ты чех/чешка?
 Да, я чех. Нет, я не чех, я русский,
 украинец, белорус.

002_L2_Fr

Jste/jsi cizinec/cizinka?

Ano, jsem cizinec/cizinka.

Ne, nejsem cizinec/nejsem cizinka.

Odkud jste/jsi?

Jsem z Ruska, z Ukrajiny, z Běloruska.

Dovolte, abych se představil.

(Jmenuji/u/ se) Libor Bárta.

(Jsem) Ivana Janásková.

Jsem ředitel (zástupce ředitele) firmy Čedok.

Jsem inženýr, doktor, manažer.

Zastupuji akciovou společnost SportDream.

Jak se máte?

Dobře. Fajn. Všechno v pořádku.

Normálně.

Raději se neptej.

Špatně.

Nebudu zdržovat.

Dovolte, abych vás pozval na kávu (na šálek kávy).

Děkuji/u.

Pozdravujte Petra, Ivetu!

Petr přijde za chvíli.

Můžeme si tykat.

Вы/ты иностранец/иностранка?

Да, я иностранец/иностранка.

Нет, я не иностранец/иностранка.

Откуда Вы/ты?

Я из России, из Украины, из Белоруссии.

Позвольте/Разрешите представиться.

(Меня зовут) Либор Барта.

Я Ивана Янаскова.

Я директор (замдиректора) фирмы «Чедок».

Я инженер, врач, менеджер.

Я представляю акционерное общество «СпортДрим».

Как дела?

Хорошо. Все в порядке.

Нормально.

Лучше не спрашивай.

Плохо.

Не буду задерживать.

Позвольте пригласить Вас на чашку кофе.

Благодарю. Спасибо.

Передайте привет Петру, Ивете!

Петр придет через минуту.

Мы можем перейти на «ты».

Informační nápisy

Čekárna

Informační kancelář

Jízdní řád

Místenky

Mimo provoz

Nástupiště 1, 2, 3

Nouzový východ

Občerstvení

Obsazeno

Otevřeno, Zavřeno

Pěší zóna

Pozor!

Pokladna

Příští stanice

Přechod pro chodce

Směnárna

Úschovna zavazadel

Vchod, Východ

Информационные надписи

Зал ожидания

Справочное бюро

Расписание поездов

Плацкарты

Не работает

Платформа 1, 2, 3, Перрон

Запасной выход

Закусочная

Занято

Открыто, Закрыто

Пешеходная зона

Внимание!

Касса

Следующая остановка

Переход для пешеходов

Обмен валюты

Камера хранения

Вход, Выход

Výtah
WC
Zákaz kouření!

Лифт
Туалет
Куриль запрещается!

1. Zkratky titulů, tituly a oslovení pedagogických a akademických pracovníků

Сокращения званий, звания и обращения к педагогическим и академическим работникам

Mgr. – magistr, magistra

Pane *magistře!*, Paní *magistro!*

магистр

(Господин/госпожа магистр!)

PhDr, Ph.D. – doktor, doktorka

Pane *doktore!*, Paní *doktorko!*

доктор

(Господин/госпожа) доктор!

doc. – docent, docentka

Pane *docente!*, Paní *docentko!*

доцент

(Господин/госпожа) доцент!

Professor, profesorka

Pane *profesore!*, Paní *profesorko!*

профессор

(Господин/госпожа) профессор!

Jiné tituly

Другие звания

Pane učitel*í!*, Paní učitel*ko!*, Pane inženýr*ě!*, Paní inženýr*ko!*, Pane vedoucí*!*, Paní vedoucí*!*, Pane řidič*í!*, Paní sekretář*ko!*, Pane/í pokladní*!*, Pane/í prodavač*í/ko!*, Pane číšník*u!*

2. Koncovky titulů a profesí ženského rodu

Окончания званий и профессий женского рода

V češtině mají názvy titulů a profesí tvary ženského rodu, tzv. přechylování (v ruštině mnohem méně). Tvoří se nejčastěji koncovkami **-ka, -yně**.

В чешском языке названия званий и профессий имеют окончания женского рода (в русском языке гораздо меньше). Названия образуются чаще всего окончаниями **-ka, -yně**.

student*ka*

студентка, учащаяся

<u>uchazečka</u>	кандидат, претендент, соискатель(ница)
<u>divačka</u>	зритель(ница)
<u>posluchačka</u>	слушатель(ница)
<u>volička</u>	избиратель(ница)
<u>právníčka</u>	юрист(ка)
<u>kandidátka</u>	кандидат
<u>šéfka</u>	шеф
<u>expertkyně</u>	эксперт
<u>soudkyně</u>	женщина-судья
<u>předsedkyně</u>	председатель(ница)
<u>vědkyně</u>	ученый
<u>poslankyně</u>	депутат(ка)
<u>důchodkyně</u>	пенсионер(ка)

3. Koncovky ženských příjmení v češtině

Окончания женских фамилий в чешском языке

V češtině jsou ženská příjmení většinou zakončena koncovkou **-ová**.

В чешском языке женские фамилии чаще всего оканчиваются на **-ová**.

Paní Šimová, Klausová, Hejtmánková	Госпожа Шимова, Клаусова, Хейтманкова
Slečna Řeháková, Váňová, Vodičková	Госпожа (незамужняя) Ржехакова, Ванёва, Водичкова

4. Názvy slovanských států, jejich obyvatel a národností (přídavná jména, příslovce)

Названия славянских государств, их жителей и национальностей (имена прилагательные, наречия)

název státu	obyvatel/ka	přídavné jméno	jazyk	příslovce
Bělorusko	Bělorus, Běloruska	běloruský	běloruština	bělorusky
Bulharsko	Bulhar, Bulharka	bulharský	bulharština	bulharsky
Česko, Česká republika (ČR)	Čech, Češka	český	čeština	česky
Chorvatsko	Chorvat, Chorvatka	chorvatský	chorvatština	chorvatsky
Makedonie	Makedonec, Makedonka	makedonský	makedonština	makedonsky
Polsko	Polák, Polka	polština	polský	polsky
Rusko	Rus, Ruska	ruština	ruský	rusky
Slovensko	Slovák, Slovenka	slovenština	slovenský	slovensky
Slovinsko	Slovinec, Slovinka	slovinština	slovinský	slovinsky

II. DIALOGY

Диалоги

1. Přečtete dialogy a zjistěte, nakolik jste pochopili jejich obsah.

Прочитайте диалоги и определите, насколько вы поняли их содержание.

2. Procvičujte dialogy a naučte se je zpaměti.

Тренируйте диалоги и выучите их наизусть.

3. Upravte dialogy pro vlastní potřeby.

Измените диалоги, приспособив их собственным нуждам.

Seznamování, představování

Знакомство, представление

Dialog 1

Lucja, Oksana

L: Dobrý den!

O: Jste Ruska?

L: Ne, jsem Polka. A vy?

O: Já jsem Ukrajinka. Jak se vám líbí v České republice?

L: Ještě nevím. Jsem tady jen jeden týden. A vy?

O: Já jsem v Praze už dva měsíce. Praha je krásná.

L: Jmenuji/u se Lucja. A vy?

O: Já jsem Oksana. Budeme si tykat?

L: Budu moc ráda, Oksano. Zvu tě na kávu.

O: Děkuji/u, půjdu ráda. Budu ti vyprávět o prvních dnech v Česku.

B: To bude pro mne moc dobré.

Dialog 2

Lena, Viktor

L: Ahoj! Jmenuji/u se Lena. A ty?

V: Já jsem Viktor.

L: Odkud jsi, Viktor?

V: Jsem z Ruska, z Jekatěrinburgu.

L: A já teď bydlím v Brně, ale jsem z Gruzie. V Brně studuji/u.

V: Mluvíš dobře česky. Co studuješ, Leno?

L: Studuji/u slovanské jazyky, češtinu a polštinu.

V: Je čeština těžká?

- L:** Pro mne ne. A proč jsi ty v České republice (v Praze, v Poděbradech, v Plzni, v Ostravě...)?
V: Chodím do kurzu češtiny a chci tady taky studovat.
L: Kde chceš studovat?
V: Chci studovat na Vysoké škole ekonomické v Praze nebo v jiném městě.
L: Teď jdu na přednášku. Jestli chceš, sejdem se v 5 hodin před univerzitou.
V: Rád na tebe počkám.
L: Tak zatím.
V: Ahoj.

013_L_2_D_3

Dialog 3

Eva, Marek

- M:** Ahoj Evo! Jak se máš?
E: Ahoj Marku! Docela dobře. A ty?
M: Děkuji/u, ujde to.
E: Kam jdeš?
M: Jdu za Ondrou, chceme si jít zahrát tenis. Nechceš jít s námi?
E: Nemůžu. Jsem domluvena s Ivanou. O víkendu jedeme na hory.
M: Tak se měj. Ondra už čeká, máme objednaný kurt.
E: Pozdravuj Ondru, už jsem ho dlouho neviděla.
M: Řeknu mu to, zavoláme ti a někam zajdeme.
E: V sobotu nic nemám, budu doma, zastavte se.
M: Dobře, tak v sobotu.
E: Budu se těšit. Ahoj!
M: Ahoj!

014_L_2_D_4

Dialog 4

Paní Malá, Pan Gribojedov

- M:** Dobrý den!
G: Dobrý den!
M: Jsem Pavla Malá, sekretářka. Vy jste pan Gribojedov?
G: Ano. Jmenuji/u se Igor Gribojedov, jsem zástupce ruské firmy PROGRESS se sídlem v Moskvě.
M: Vítáme vás v České republice (v Praze, v Brně, v Ostravě, v Olomouci, v Hradci Králové, v Plzni...). Pan ředitel Horký přijde za okamžik.
G: Děkuji/u. Počkám.

015_L_2_D_5

Dialog 5

Pan Petrov, pan Příbyl, pan Horák

- P:** Dobrý večer. Jsem Petrov Ivan Vladimirovič, ředitel firmy Dněpr. Děkuji/u za pozvání na dnešní prezentaci nových českých firem.
Při: Jsme rádi, že jste tady. Jmenuji/u se Příbyl a zastupuji/u generálního ředitele akciové společnosti CzechTrade.
P: Těší mě.

- Při:** Pane Petrove, dovolu, bych vás představil svým kolegům. Vázení kolegové, vázení přítomní, dovolu, bych vás seznámil s našim hostem, panem Petrovem, ředitelem ukrajinské firmy Dněpr.
- H:** Já jsem Horák, vedoucí marketingového oddělení. Jsem rád, že vás poznávám. A to jsou moji spolupracovníci, paní inženýrka Hejtmánková, slečna Vojnarová, překladatelka, a vedoucí odbytu, pan inženýr Miroslav Dobrý.
- P:** Velmi mě těší. I já jsem rád, že se s vámi setkávám osobně.
- Při:** A teď vás všechny zvú na slavnostní večeři do salónku v této nové restauraci. Prosím pojdte za mnou.
- Všichni:** Děkujeme.

056_L_2_D_SS

III. SLOVNÍ ZÁSOPA

a
agentura (reklamní), -y, Ž
ale
ano
být, jsem, jsi, je; jsme, jste, jsou
bydlet, bydlím, bydlíš (v cizině)
cizinec/cizinka, -ce/-y, M/Ž
co
Čech, Češka
Česká republika (ČR, Česko)
čekat, čekám, čekáš (na někoho, na něco)
číšník, -a, M
den (krásný), dne, M
děkuji/u
do
dobře
dobrý, dobrá, dobré, dobří
docent, docentka
doktor, doktorka
domluvit se (o něčem)
hrát tenis
chodit/jít (do kurzu), chodím, chodíš/jdu, jdeš
chtít, chci, chceš (co)
inženýr/inženýrka
já
jak
ještě
jít, jde, jdeš, jde; jdeme, jdete, jdou (kam)
k, ke
kam
kde
kdo
kdy
kino (skloňuje se!), **do kina**
kniha (v knize), -y, Ž
knihkupectví, -í, S

Лексика

и
 агентство (рекламное)
 но
 да
 быть
 жить (за границей, за рубежом)
 иностранец/иностранка
 что
 чех, чешка
 Чешская Республика (ЧР, Чехия)
 ждать (кого, что)
 официант
 день (красивый)
 спасибо
 в
 хорошо
 хороший, хорошая, хорошее, хорошие
 доцент
 доктор
 договориться (о чем-нибудь)
 играть в теннис
 ходить/идти на курсы
 хотеть
 инженер
 я
 как
 еще
 идти (куда)
 к, ко
 куда
 где
 кто
 когда
 кино (в кино)
 книга (в книге)
 книжный магазин

líbit se, líbí se mi	нравиться, мне нравится
málo	немного, мало
mladý/-á/-é/-í (muž, žena)	молодой/-ая/-ое/-ые (мужчина, женщина)
mluvit, mluvim, mluvíš (o čem, o kom, s kým)	говорить
my	мы
muž (můj manžel), -e, M	мужчина (мой муж)
národnost (česká, ruská)	национальность (чешская, русская)
na	на
ne	нет
nebo	или, либо
nemocnice (jít do nemocnice) -e, Ž	больница (идти в больницу)
odbyt (odbytové oddělení) -u, M	сбыт (отдел сбыта)
on, ona, ono	он, она, оно
odkud	откуда
okamžik , -u, M	момент
osobně (se setkat)	лично (встретиться)
velmi	очень
pán/paní	господин/госпожа
párty, večírek (příjemný)	вечеринка (приятная)
pokladní (v kině)	кассир, кассирша (в кино)
Polák/Polka	поляк/полька
pozvání (na návštěvu), -í, S	приглашение (в гости)
pracovat, pracuji/u, pracuješ (kde)	работать (где)
proč	почему
prodavač, prodavačka	продавец/продащица
profesor/profesorka	профессор
promiňte	извините, простите
prosím	пожалуйста
přednáška (zajímavá), -y, Ž	лекция (интересная)
překladatel/překladatelka	переводчик/переводчица
přítomný, přítomní (lidé)	присутствующий, присутствующие (люди)
restaurace (česká), -e, Ž	ресторан (чешский)
Rus/Ruska	русский/русская (по национальности) россиянин/россиянка (по гражданству)
rok , -u, M	год
rozumět, rozumím, rozumíš (čemu, komu)	понимать
ředitel, ředitelka (generální), -e, M	директор (генеральный)
řidič/řidička (autobusu)	шофер (автобуса)
sekretář, sekretářka (ředitele), -y, Ž	секретарь, секретарша (директора)
setkat se, setkám se, setkáš se (kde, kdy, s kým)	встретиться (где, когда)
sídlo (firmy), -a	местонахождение (фирмы)
slavnostní (oběd)	торжественный, праздничный (обед)
Slovák/Slovenka	словак/словачка
Slovan/Slovanka	славянин/славянка
slovanský (jazyk)	славянский (язык)
Slovinec/Slovinka	словенец/словенка
spolu	вместе
spolupracovník/spolupracovnice , (nový/á), M	сотрудник/сотрудница (новый ú -ая)
student/studentka	студент/студентка
studovat, studuji/u, studuješ (kde, co)	учиться
tady	здесь
tam	там

ted

ten, tato, tento

tenhle, tahle, tohle

teprve

těžký (den)

ty

tykat (si)

týden (celý), týdne, M

učebnice (česká), -e, Ž

učitel/učitelka

univerzita (česká), -y, Ž

v, ve

večeře (dobrá), -e, Ž

vidět, vidím, vidíš (co, koho)

všichni

vy/Vy

vykat

vyprávět, vyprávím, vyprávíš (co, komu, o čem)

vyřídít (informaci/informace)

z, ze

zajít, zajdu, zajdeš (kam)

zástupce (firmy), -e, M

zatím

zavolat, zavolám, zavoláš (zatelefonovat někomu)

zdržovat, zdržuji/u, zdržuješ (někoho)

zvat/pozvat (zvu tě, zveš)

žena (moje = manželka)

теперь

этот, эта, это

тот, та, то

только

трудный (день)

ты

перейти на «ты»/быть на «ты»

неделя (целая)

учебник (чешский)

учитель/учительница

университет (чешский)

в

ужин (вкусный)

видеть (кого, что)

все

вы

перейти на «Вы»/быть на «Вы»

рассказывать

передать (информацию)

из

зайти (куда)

представитель (фирмы)

пока

позвонить (кому)

задерживать (кого-что)

пригласить/приглашать

женщина, жена (моя=супруга)

IV. TEXT

Текст

066_L_2_T

- Filip:** Ahoj, Jano! Jak se máš?
Jana: Výborně. A ty, Filipe?
Filip: Docela dobře. Na koho čekáš?
Jana: Na Sašu.
Filip: Kdo je Saša?
Jana: Saša je moje dobrá kamarádka.
Filip: Je Češka?
Jana: Ano, Saša je Češka. Jdeme spolu na večírek.

Jana a Saša jdou na večírek (párty) a mluví spolu. Vidí Davida. David není Čech, je Angličan, ale rozumí česky. David studuje v Praze češtinu a také/y pracuje v české firmě. V Praze se Davidovi moc líbí. Jana není Češka, je Slovenka a pracuje v reklamní agentuře. Saša bydlí v Ostravě a zatím nepracuje. Saša studuje ruštinu a češtinu na Karlově univerzitě. Na večírku jsou také Rusové, Ukrajinci a Bělorusové. Jsou to mladí lidé. Chtějí studovat a pracovat v Praze, Brně nebo v Ostravě. Mluví rusky a anglicky, česky mluví zatím málo. Češtinu se teprve učí.

Na večírku je také doktor Smejkal. Učí cizince češtinu.

- Andrej:** Dobrý den, pane doktore.
Dr. Smejkal: Dobrý den, Andreji. Jak se máš?
Andrej: Děkuji/u, dobře.
Dr. Smejkal: Mám pro vás tu učebnici češtiny. Tady je. Prosím.
Andrej: Moc vám děkuji/u.

V. PRÁCE S TEXTEM

Работа над текстом

Odpovězte na otázky.

Ответьте на вопросы.

1. Kde jsou Jana a Saša?
2. Kdo je Jana a odkud je?
3. Kdo je Saša o odkud je?
4. Kdo je ještě na večírku?
5. Odkud je David, kdo bydlí v Ostravě?
6. Proč jsou všichni v České republice?
7. Kdo studuje a kdo pracuje?
8. Co má pan doktor pro Andreje?
9. Jak se má Andrej?
10. Kde jsou doktor a Andrej?

VI. GRAMATIKA

Грамматика

1. Přehled skloňování podstatných jmen

Обзор склонений имен существительных

Čeština má podobně jako ruština:

В чешском языке подобно как и в русском языке имеются:

• podstatná jména rodu	имена существительные
mužského (životný, neživotný)	мужского рода (одушевленные, неодушевленные)
ženského	женского рода
středního	среднего рода
čísla	числа
jednotného	единственного
množného	множественного

A) Názvy českých pádů

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

Čeština má na rozdíl od ruštiny

SEDM PÁDŮ

Чешский язык в отличие от русского имеет

СЕМЬ ПАДЕЖЕЙ

Pád Падеж	Pádová otázka Падежный вопрос	Názvy pádů Названия чешских падежей
1. pád (Nominativ)	kdo? co?	Именительный падеж
2. pád (Genitiv)	(bez) koho? čeho?	Родительный падеж
3. pád (Dativ)	(k, ke) komu? čemu?	Дательный падеж
4. pád (Akuzativ)	(vidím)koho? co?	Винительный падеж
5. pád (Vokativ)	oslovení	Звательный падеж
6. pád (Lokál)	(o) kom? čem?	Предложный падеж
7. pád (Instrumentál)	(s) kým? čím?	Творительный падеж

Příklady

Образцы

Jednotné číslo

Pádová otázka	rod mužský		rod ženský	rod střední
	(živ.)	neživ.)		
kdo? co?	pán	hrad	žena	auto
(bez) koho? čeho?	pána	hradu	ženy	auta
(k, ke) komu? čemu?	pánovi	hradu	ženě	autu
koho? co?	pána	hrad	ženu	auto
oslovení	pane!	(hrade!)	ženo!	(auto!)
(o) kom? (o) čem?	pánovi	hradu	ženě	autu
(s) kým? čím?	panem	hradem	ženou	autem

Množné číslo

Pádová otázka	rod mužský		rod ženský	rod střední
	(živ.)	neživ.)		
kdo? co?	páni	hrady	ženy	auta
(bez) koho? čeho?	pánů	hradů	žen	aut
(k, ke) komu? čemu?	pánům	hradům	ženám	autům
koho? co?	pány	hrady	ženy	auta
oslovení	páni!	(hrady!)	ženy!	(auta!)
(o) kom? (o) čem?	pánech	hradech	ženách	autech
(s) kým? čím?	pány	hrady	ženami	auty

B) Koncovky podstatných jmen

Окончания имен существительных

a) mužský rod:

мужской род:

Souhlásky	tvrdé, měkké <i>student, stůl, čaj</i> obraz	Согласные	твердые, мягкие <i>студент, стол, чай</i> картина (женской род!)
Samohlásky	-a/-e <i>kolega, turista...</i> <i>průvodce...</i>	Гласные:	-a/-e <i>коллега, турист...</i> <i>экскурсовод...</i>

b) ženský rod:

женской род

Samohlásky -a/-e (ě)	Гласные -a/-e
lampa, houska žena, profesorka postel tramvaj, skříň... židle tabule...	лампа, булка женщина, профессор кровать трамвай, шкаф (мужской род!) стул (мужской род!) доска

c) střední rod:

средний род

Samohlásky -o/-e (ě)/-í	Гласные -o/ě/-í
okno, auto, město... moře, vejce, dítě... nádraží, náměstí	окно, автомобиль, город (мужской род!) море, яйцо, ребенок вокзал (мужской род!), площадь (женской род!)

d) obourodá podstatná jména

průvodčí, vedoucí	кондуктор, заведующий
-------------------	-----------------------

Existuje celá řada podstatných jmen, která mají odlišný rod v obou jazycích (viz výše příklady).

Существует целый ряд имен существительных, отличающихся в чешском и русском языках разной родовой принадлежностью (см. вышеприведенные примеры.)

Častý je rodový rozdíl u slov cizího původu, u internacionalizmů, ale též u slov domácího původu.

Очень часто несовпадение в родах проявляется у заимствованных слов, у интернационализмов, но также у слов домашнего происхождения.

adresa	ženský rod	адрес	мужской род
program	mužský rod	программа	женской род
metoda	ženský rod	метод	мужской род

C) Koncovky 1. a 4. pádu podst. jm. jedn. čísla

Окончания именительного и винительного падежей ед. ч.

PÁD Падеж	ROD – Род			
	mužský neživotný мужской неодушевленный	mužský životný мужской одушевленный	ženský женский	střední средний
1. pád NOMINATIV Именительный п. kdo? co? кто? что?	tvrdá souhláska -o <i>obchod, park</i>	tvrdá souhláska -o <i>pán</i>	-a <i>fakulta, univerzita</i>	-o <i>město, metro</i>
	měkká souhláska -o <i>pokoj</i>	měkká souhláska -o <i>muž</i>	-e <i>práce</i> -o <i>skříň</i>	-e <i>moře</i>
4. pád AKUZATIV Винительный п. (na) koho? co? (на) кого? что?	tvrdá souhláska -o <i>obchod, park</i>	po tvrdé souhlásce -a <i>pána</i>	-u <i>fakultu, univerzitu</i>	-o <i>město, metro</i>
	měkká souhláska -o <i>pokoj</i>	po měkké souhlásce -e <i>muže</i>	-i <i>práci</i> -o <i>skříň</i>	-e <i>moře</i>

D) Koncovky 5. pádu podst. jm. jedn. čísla

Окончания «звательного» падежа ед. ч.

POZOR!

Внимание!

5. pád VOKATIV

«Звательный падеж»

Čeština má zvláštní pád – 5. pád – VOKATIV, který používá pro oslovování osob!

Чешский язык имеет специальный «5-ый падеж» – «звательный», который употребляется для обращения к **лицам!**

Koncovky 5. pádu:

Окончания 5 п. «звательного»:

Pane!	Diváku!	Muži!	Předsedo!	Lukáši!
Ženo!	Slečno!	Děvče!	Jano!	Lucie!

Čeština na rozdíl od ruštiny užívá při oficiálním oslovování slova **Pane! Paní! Mladý muži! Slečno!** (bez příjmení, před příjmením, s tituly oslovovaného v závislosti na jeho pohlaví např.).

В чешском языке, в отличие от русского, при официальном обращении употребляются слова **Pane! Paní! Mladý muži! Slečno!** (вместе с фамилиями, без фамилий, вместе со званьями, в зависимости от пола и при обращении вообще, напр.)

PANE!

Pane Buriane! Pane Světlý! Pane Dočkale!

PANÍ!

Paní Burianová! Paní Světlá! Paní Dočkalová!

SLEČNO!

Slečno Burianová! Slečno Světlá! Slečno Dočkalová!

Pane Nováku! Paní Nováková!

Господин Новак!, Госпожа Новакова!

Pane profesore!

Господин профессор!

5. pád (Vokatív) v současné ruštině není, ale existoval v ní v minulosti. Důkazem jsou dosud existující tvary *отче!*, *старче!*

Звательного падежа в современном русском языке нет, однако он существовал в прошлом. Наличие форм *отче!*, *старче!* является свидетельством этого факта.

2. Přehled přídavných jmen

Обзор имен прилагательных

Druhy přídavných jmen

Виды имен прилагательных

• Tvrdá	твердые
• Měkká	мягкие
• Přivlastňovací	притяжательные

В чешкém языке се прїдавнá ямéна склоňујї поdle двоу зãкãднїх взору:

- **tvrdá** podle vzoru „mladý“ (mají 1. pád j. č. u všech tří rodů odlišný tvar – „mladý, mladá, mladé“).

vzor: mladý muž	образец: молодой мужчина
mladá žena	молодая женщина
mladé pokolení	молодое поколение

- **měkká** podle vzoru „jarní“ (mají 1. pád j. č. u všech tří rodů stejný tvar – „jarní, jarní, jarní“).

vzor: jarní den	образец: весенний день
jarní počasí	весенняя погода
jarní nálada	весеннее настроение

В чешском языке имена прилагательные склоняются по двум основным образцам. Мягкие по образцу «весенний» (формы именительного падежа ед. ч. всех родов одинаковы). Твердые по образцу «молодой» (формы именительного падежа ед. ч. всех родов отличаются)

- **přivlastňovací** přídavná jména se skloňují podle vzorů

vzor: otcův bratr	образец: брат отца
matčín bratr	брат матери

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

Přídavná jména přivlastňovací se v češtině užívají častěji než v ruštině. V ruštině zpravidla těmto konstrukcím odpovídají vazby s genitivem nebo vztahové přídavné jméno.

Притяжательные прилагательные в чешском языке имеют более широкое употребление, чем в русском языке. В русском языке таким конструкциям, как правило, соответствует родительный падеж существительного или относительное прилагательное.

Сравните!

<i>otcův bratr, otcova sestra, otcovo auto</i>	брат отца, сестра отца, автомашина отца
<i>matčín bratr, matčina sestra, matčino auto</i>	брат матери, сестра матери, автомобиль матери

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

Přídavná jména v češtině končí převážně na dlouhou samohlásku!

Прилагательные в чешском языке в большинстве случаев закончены на долгий гласный (полные формы прилагательных)!

jednotné číslo: единственное число:

mužský rod	<i>starý, nový, mladý</i>	мужского рода	<i>старый, новый, молодой</i>
ženský rod	<i>stará, nová, mladá</i>	женского рода	<i>старая, новая, молодая</i>
střední rod	<i>staré, nové, mladé</i>	среднего рода	<i>старое, новое, молодое</i>

množné číslo: множественное число:

mužský rod	<i>starší, noví, mladí</i>	мужского рода	<i>старые, новые, молодые</i>
ženský rod	<i>staré, nové, mladé</i>	женского рода	<i>старые, новые, молодые</i>
střední rod	<i>stará, nová, mladá</i>	среднего рода	<i>старые, новые, молодые</i>

V češtině se užívají mnohem méně než v ruštině JMENNÉ TVARY PŘÍDAVNÝCH JMEN; mají archaické zabarvení – *stár/стар, 0/нов, mlád/молод* atd.

В чешском языке гораздо меньше чем в русском языке употребляются КРАТКИЕ ФОРМЫ ИМЕН ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ, которые имеют архаичный оттенок – *stár/стар, 0/нов, mlád/молод* и др.

POZOR!**Внимание!**

V závěru učebnice najdete skloňování podstatných a přídavných jmen v tabulkách!

В конце учебника вы найдете таблицы склонений имен существительных и прилагательных!

3. Přehled zájmen

Обзор местоимений

A) Osobní zájmena

Личные местоимения

jednotné číslo

единственное число

já, ty, on/ona/ono

я, ты, он/она/оно

množné číslo

множественное число

my, vy/Vy, oni/ony/ona

мы, вы/Вы, они

POZOR! Внимание!**V češtině jinak! В чешском языке иначе!**

- V češtině se osobní zájmena ve větě (v rozhovoru) téměř NEUŽÍVAJÍ (jen při zdůraznění osoby).

В чешском языке личные местоимения в предложениях (в разговоре) почти не употребляются (только в том случае, если лицо подчеркивается).

- **Ve 3. osobě množného čísla** odpovídají ruskému zájmenu „ОНИ“ 3 česká osobní zájmena: **ONI, ONY, ONA** – v závislosti na rodu podstatného jména, které zastupují (viz dále).

В 3-ем лице множественного числа отвечают русскому местоимению «ОНИ» 3 чешские личные местоимения: ONI, ONY, ONA – в зависимости от рода существительного, которое замещает (см. ниже).

mužský rod (M) мужской род (М)	životný одушевленный,	ONI	(<i>muži, páni, sousedi</i>)
	neživotný неодушевленный	ONY	(<i>obrazy, domy, stromy</i>)
ženský rod (Ž) женской род (Ж)		ONY	(<i>ženy, vázy, knihy</i>)
střední rod (S) средний род (С)		ONA	(<i>auta, okna, pole</i>)

jednotné číslo	единственное число	množné číslo	множественное число
já	я	my	мы
ty	ты	vy/Vy	вы/Вы
on	он	oni – <i>M. živ.</i>	они
ona	она	ony – <i>M. než. a Ž.</i>	они
ono	оно	ona – <i>Stř. r.</i>	они

Skloňování osobních zájmen

Јednotné číslo

	já	ty	on, ona, ono
	mne, mě	tebe, tě	jeho, jí, jeho (ho) bez něho, ní, něho
	mně, mi	tobě, ti	jemu, jí, jemu k němu, ní, němu
	mne, mě	tebe, tě	jeho, ji, jeho něho, ni, ně(j)
	mně	tobě	o něm, ní, něm

Množné číslo

my	vy	oni, ony, ona
nás	vás	jich, bez nich
nám	vám	jim, k nim
nás	vás	je, ně
nás	vás	o nich
námi	vámi	jimi, s nimi

B) Zájmena přivlastňovací

Притяжательные местоимения

můj, tvůj, jeho, její, jeho

МОЙ, ТВОЙ, ЕГО, ЕЕ, ЕГО

naši, vaši, jejich

НАШИ, ВАШИ, ИХ

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

jednotné číslo	единственное число	množné číslo	множественное число
můj otec, stůl moje sestra, kniha moje dítě, auto	мой моя мое	moji rodiče moje stoly moje sestry, knihy moje děti, auta	мои
tvůj otec, stůl tvoje sestra, kniha tvoje dítě, auto	твой твоя твое	tvoji rodiče tvoje stoly tvoje sestry, knihy tvoje děti, auta	твои
jeho otec, stůl její sestra, kniha jeho dítě, auto	его ее его	jeho rodiče, stoly její sestry, knihy jeho děti, auta	его ее его
jednotné číslo	единственное число	množné číslo	множественное число
náš otec, stůl naše sestra, kniha naše dítě, auto	наш наша наше	naši rodiče naše stoly naše sestry, knihy naše děti, auta	наши

váš	otec, stůl	ваш	vaši	rodiče	ваши
vaše	sestra, kniha	ваша	vaše	stoly	
vaše	dítě, auto	ваše	vaše	sestry, knihy děti, auta	
jejich	otec, stůl sestra, kniha dítě, auto	их	jejich	rodiče stoly sestry, knihy děti, auta	

Srovnejte!

Сравните!

V češtině mají zájmena přivlastňovací ve 3. osobě množného čísla koncovku v závislosti na rodu a životnosti podstatného jména.

В чешском языке притяжательные местоимения в 3-ем лице множественного числа имеют окончания в зависимости от рода и одушевленности имени существительного.

moji synové, **moje** domy, **moje** dcery, **moje** auta

мои сыновья, дома, дочери, автомобили

naši synové, **naše** domy, **naše** dcery, **naše** auta

наши сыновья, дома, дочери, автомобили

tvoji synové, **tvoje** domy, **tvoje** dcery, **tvoje** auta

твои сыновья, дома, дочери, автомобили

vaši synové, **vaše** domy, **vaše** dcery, **vaše** auta

ваши сыновья, дома, дочери, автомобили

jejich synové, domy, dcery, auta

их сыновья, дома, дочери, автомобили

C) Tázací zájmena

Вопросительные местоимения

Kdo? Co?

Кто? Что?

1. pád	Kdo?	Кто?	Co?	Что?
2. pád	bez koho	кого	bez čeho	чего
3. pád	ke komu	кому	k čemu	чему
4. pád	koho	кого	co	что
6. pád	o kom	о ком	o čem	о чем
7. pád	s kým	с кем	s čím	с чем

4. Přehled českého slovesného systému

Обзор чешской глагольной системы

Čeština má stejně jako ruština:

В чешском языке, подобно как и в русском языке, имеются:

• tři osoby jednotného čísla	три лица единственного числа
• tři osoby množného čísla	три лица множественного числа
• slovesa pravidelná a nepravidelná	глаголы правильные и неправильные
• čas – přítomný, budoucí, minulý	время – настоящее, будущее, прошедшее
• vid dokonavý, nedokonavý	вид совершенный, несовершенный
• rod činný, trpný	залог действительный, страдательный
• způsob oznamovací, rozkazovací
podmiňovací	наклонени изъявительное, повелительное,
сослагательное

a) Slovesa pravidelná se podle koncovek 3. osoby jednotného čísla (jedn. č.) přítomného času (přít. č.) dělí na 5 slovesných tříd

Правильные глаголы в зависимости от окончания 3-го лица ед. ч. подразделяются на 5 глагольных групп.

(PĚT) slovesných tříd	-e	(nese, bere, peče, maže, umře)
5 (pět) глагольных групп	-ne	(tiskne, mine, začne)
	-je	(kryje, kupuje)
	-í	(prosí, trpí, sází)
	-á	(dělá)

b) Slovesa nepravidelná (izolovaná) mají nepravidelné časování

Глаголы неправильные имеют неправильное спряжение

být, jíst, vědět, mít, chtít	быть, есть, знать, иметь, хотеть
------------------------------	----------------------------------

POZOR! Внимание!

V češtině jinak! В чешском языке иначе!

Sloveso „BÝT“ (+ ZÁPOR) Глагол «БЫТЬ» (+ отрицание)

V češtině na rozdíl od ruštiny MÁ sloveso „BÝT“ v přítomném čase VŠECHNY TVARY jednotlivých osob jednotného a množného čísla.

В чешском языке в отличие от русского глагол «БЫТЬ» в настоящем времени ИМЕЕТ ВСЕ ФОРМЫ отдельных лиц единственного и множественного чисел.

Já **jsem** na ulici.

Я на улице.

My **jsme** doma.

Мы дома.

Oni **jsou** s námi.

Они с нами.

Vy **jste** studenti?

Вы студенты?

Ty **jsi** z Ruska?

Ты из России?

On **je** můj kamarád a ona **je** má sestra.

Он мой друг и она моя сестра.

KLADNÉ TVARY Положительные формы

přítomný čas	minulý čas	budoucí čas
(já) jsem	jsem byl/byl jsem	budu
(ty) jsi	jsi byl/byl jsi	budeš
(on) je	byl	bude
(ona) je	byla	bude
(ono) je	bylo	bude
(my) jsme	jsme byli/byli jsme	budeme
(vy/Vy) jste	jste byli/byli jste	budete
(oni) jsou	byli	budou
(ony) jsou	byly	budou
(ona) jsou	byla	budou

ZÁPORNÉ TVARY Отрицательные формы

přítomný čas	minulý čas	budoucí čas
(já) nejsem	nebyl jsem/jsem nebyl	nebudu
(ty) nejsi	nebyl jsi/jsi nebyl	nebudeš
(on) není	nebyl	nebude
(on) není	nebyla	nebude
(on) není	nebylo	nebude
(my) nejsme	nebyli jsme/jsme nebyli	nebudeme
(vy) nejste	nebyli jste/jste nebyli	nebudete
(oni) nejsou	nebyli	nebudou
(ony) nejsou	nebyly	nebudou
(ona) nejsou	nebyla	nebudou

POZOR! Внимание!**V češtině jinak! В чешском языке иначе!**

V češtině se na rozdíl od ruštiny zápornka „NE“ u sloves píše se slovesem DOHROMADY!

В чешском языке в отличие от русского языка глагольное отрицание «НЕ» пишется СЛИТНО!

<u>n</u> pracovat	(já) <u>n</u> pracuji/u	не работать
<u>n</u> evídet	(já) <u>n</u> evídím	не видеть
<u>n</u> estudovat	(já) <u>n</u> estuduji/u	не учиться
<u>n</u> emluvit	(já) <u>n</u> emluvím	не говорить

VII. CVIČENÍ**Упражнения****1. Doplňte tvary slovesa „být“ v přít., min., bud. čase.**

Дополните формы гл. «быть» в настоящем, прошедшем и будущем временах.

Vzor/Образец: Studenti jsou na univerzitě. Studenti byli/budou na univerzitě.

Já Robert Malý. Vy pan Koutný? Ty student. Oni cizinci? My doma. Adéla z Prahy a Ota z Brna. Lukášekonom. Vy Ukrajinci a oni Rusové? Už/(vy/ty) doma. Kniha/knihy/ na stole. Všichni naši přátelé. Ivan Rus a Lenka Česka.

2. Doplňte tvary slovesa „být“ v kladu a v záporu.

Дополните по образцу положительные и отрицательные формы глагола «быть».

Vzor/Образец: Vy jste studenti, oni nejsou studenti.

My Češi, oni
 Oni studenti, vy
 Ty Rus, on
 On Slovák, ona

Vy cizinci,	my
Ona Alena,	já
Já ředitel,	ty

3. Čtete otázky a odpovídejte.

Читайте вопросы и отвечайте.

Kdo jste? Jste Čech? Jste cizinec? Jsi/jste student? Je Tomáš cizinec? Je Eva cizinka? Jsou Eva a Tomáš v práci, nebo ve škole? Kde je univerzita? Kam jdeš? Budeš tam večer? Kdy bude oběd? Je tam i Petr? Kde jsou supermarkety? Kde je banka? Kde je Praha? Odkud jsou ti studenti? Odkud jsou ty studentky? Co je tam? Jak se máš/máte?

4. Utvořte tvary ženského rodu od podstatných jmen.

Образуйте формы женского рода существительных.

administrátor	advokát	partner	předseda
ekonom	inženýr	překladatel	profesor
kolega	manažer	soused	učitel
milionář	novinář	známý	muž

5. Utvořte množné číslo přivlastňovacích zájmen.

Образуйте множественное число притяжательных местоимений.

Vzor/Образец: *můj kamarád --> moji kamarádi*

můj	televizor, časopis, přítel, ředitel, kolega, slovník, monitor, kůň, chleba, budík;
moje	rádio, minerálka, zmrzlina, polévka, jídlo, voda, babička, teta, univerzita, město;
tvůj	dědeček, nůž, telefon, učitel, talíř, životopis, počítač, host, zpěvák, průvodce;
tvoje	káva, lžice, kola, chyba, třída, fakulta, sekretářka;
náš	park, strom, host, dárek, balón, zpěvák, stůl, úkol, vlak, průvodce, dopis;
naše	chata, okno, pivo, náměstí, agentura, letadlo, škola, učebnice, kavárna;
váš	vnuk, kamarád, autobus, čaj, soused, lékař, program, les;
vaše	vnučka, zastávka, země, restaurace, banka;
jeho	pokoj, úspěch, fax, obraz, chalupa, hlava, metoda, vedoucí, bota, známka;
její	byt, mobil, partner, hlas, student, firma, taška, titul;

6. Doplňte vhodné předložky (z, odkud, do, na, v).

Дополните приведенные предлоги.

..... je David? David/(Je) Anglie. Kde je voda? Voda je stole. Kde je Viktor? Viktor/(Je) Rusku. Kde studuje Petr? Petr/(On) studuje univerzitě. Kde pracuje Jana? Jana/(Ona) pracuje reklamní agentuře. Kde bude Jana večer? Jana bude večer kině. Těším se kamarádku Brna. Zítra budeme horách. Budu tebe čekat supermarketu. Byli jste už Praze?

7. Vepište ke každému obrázku pozdravy odpovídající zobrazené situaci.

К каждому рисунку припишите приветствия, подходящие изображенной на нём ситуации.

8. Spojte věty podle smyslu.

Соедините предложения по смыслу.

1. Děkuji/u.	A) Jsem z Ruska.
2. Jak se to řekne česky?	B) Dobrou noc.
3. Dobrý den.	C) Na shledanou.
4. Jak se máš?	D) Nevím.
5. Jsem Lena.	E) Ujde to.
6. Dobrou noc.	F) Dobrý den.
7. Na shledanou.	G) Těší mě.
8. Odkud jste?	H) Není zač.

9. Zavolejte na ...

Обратитесь к ...

Vzor/Образец: Ivano! Věro! Pane řediteli! Paní Martino!

Pavla, Petra, Irenu, Lenku, Moniku, pana Malého, pana ředitele, paní Novákovou, slečnu Vydrovou, pana docenta, pana inženýra, paní inženýrku, pana řidiče, pana číšníka, paní prodavačku, paní sekretářku.

10. Doplňte do vět správné osobní zájmeno.

Дополните в предложениях личные местоимения.

Vzor/Образец: mluvíme rusky. --> (My) mluvíme rusky.

- je v práci.
- jsou doma.
- jste v restauraci?
- jsem u kamaráda.
- setkám se s ním zítra.
- rozumíme vám.
- mluví česky.
- bydlí na ulici Úzká.
- čekáte na nás?
- chodím na univerzitu.
- líbí se nám.
- studujeme češtinu.
- vidíš tu knihu?
- vypráví hlasitě.
- zavoláte nám?
- vyřídíš mu informaci?
- zdržuje nás.

11. Určete rod podstatných jmen.

Определите род существительных.

číšník	den	řidička	univerzita
doktor	kino	týden	učebnice
program	knihy	pokladní	metoda

knihkupectví	nemocnice	večeře	adresa
přednáška	sídlo		

12. Ptejte se na podtržené slovo.

Спросите о подчеркнутых словах.

Vzor/Образец: Je to jeho <u>sestra</u> .	<u>Kdo</u> je to?
Studuji/u <u>češtinu</u> .	Jsem <u>inženýr</u> .
Český prezident je <u>Václav Klaus</u> ?	Píšu <u>rodičům</u> .
Alena pracuje s <u>Pavlem</u> .	Můj kamarád čte o <u>Praze</u> .
Kupuji/u dárek <u>pro sestru</u> .	Mluví s <u>Petrem</u> .
Byli jsme tam s <u>Liborem a Vendulou</u> .	Viděli jsme <u>film</u> .

13. Upravte koncovku podstatných jmen.

Приведите правильные окончания существительных.

Čekáš tu na	bratr, přítelkyně, syn, dcera, soused, sousedka, učitel, učitelka, pán, dovolená, přednáška, večeře?
Dívají se na	autobus, letadlo, cesta, dcera, prodavač, tenis, inzerát, jízdenka, kniha.
Volá na	cizinec, cizinka, Čech, Češka, číšník, žena, muž, docent, docentka, kamarád.

14. Dejte do záporu.

Образуйте отрицательные формы глаголов.

Je tam. Mluví tady. Máme to tady. Dnes je hezky. Jsem tam sám. Bude už brzy poledne? Jsou doma. To je všechno? Budu tam čekat. Včera jsem tomu rozuměl. Ta odpověď byla správná. Je dnes úterý? Chtěli jsme tam jít. Budou mít čas. Večer se vrátili. Zítřka asi přijdu. Bylo to lepší. Udělat to mohl. Řekl jste to? Je to otázka. Mohl tam zůstat? Snad začne pršet. To slovo jsem znal.

15. Přeložte s pomocí slovníku údaje v tabulce (názvy států, národností atd.) v oddíle Frazologie na straně 23 do svého rodného jazyka.

При помощи словаря переведите данные в табл. (названия государств, национальностей и др.), приведенной в отделе «Фразеология», на свой родной язык.

CO ŘÍCT O SOBĚ? ЧТО СКАЗАТЬ О СЕБЕ?

V této lekci se naučíte

- fráze potřebné pro předání a získání osobních dat a údajů,
- otázky a odpovědi na osobu, předmět, způsob, kvalitu, množství, místo, čas,
- časování sloves MÍT, JMENOVAT SE, STUDOVAT, MLUVIT ad.,
- koncovky podst. jm. 2. pádu jedn. č.

На этом уроке вы познакомитесь

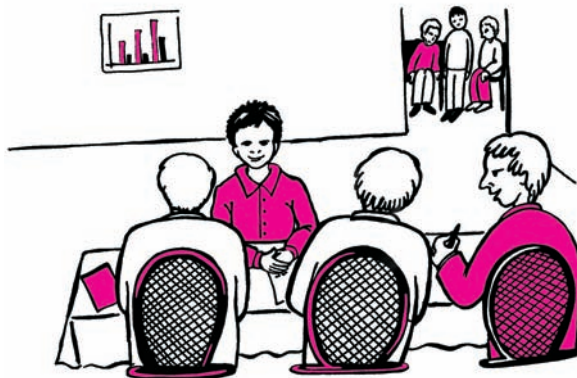
- с необходимыми фразами для передачи и получения личных данных,
- с вопросами о лице, предмете, способе, качестве, количестве, месте, времени и ответами,
- со спряжением глаголов ИМЕТЬ, ЗВАТЬ/НАЗЫВАТЬСЯ, УЧИТЬСЯ, ГОВОРИТЬ и др.,
- с окончаниями имен существительных родительного падежа ед. ч.

V této lekci se seznámíte

- s tvořením minulého času,
- s „vykáním“ v češtině,
- s českými neurčitými zájmeny,
- s českými základními číslovkami 1–20, 30, 40, 50–100, 1 000, 1 000 000,
- se čtením data.

На этом уроке вы познакомитесь

- с образованием форм прошедшего времени,
- с обращением на «Вы» в чешском языке,
- с чешскими неопределенными местоимениями,
- с чешскими числительными 1–20, 30, 40, 50–100, 1 000, 1 000 000,
- со чтением даты.

003_L3_Fr

I. FRAZELOGIE

Jak se jmenujete? Jak se jmenuješ?

Jak se jmenuji/u?

Jsem/jmenuji/u se Viktor Michalkov.

Kdo je to?

To je můj přítel, bratr/ moje přítelkyně.

To jsou moji přátelé.

Kdo jsem, kdo je on, ona?

Kdo jsou oni/ony/ona?

Kdy a kde jste se narodil/a?

Kdy a kde ses narodil/a?

Kdy a kde jsem se narodil?

Kolik máte/máš let?

Kolik je mi (tobě, jemu) let?

Mám (má) 22 let, 25 let.

Odkud jsi/jste?

Jsem z Moskvy, z Petrohradu.

Kde bydlíte/bydlíš?

Kde bydlím?

Jaká je vaše adresa?

Tady je moje adresa.

Kde pracujete/studujete?

Kde pracuji/u?

Jaká je vaše profese?

V jakém oboru pracujete?

Jsem inženýr, lékař, technik, ...

Pracuji/u v soukromé firmě.

Фразеология

Как Вас зовут? Как тебя зовут?

Как меня зовут?

Я/меня зовут Виктор Михалков.

Кто это?

Это мой друг, брат/моя подруга.

Это мои друзья.

Кто я (он, она)?

Кто они?

Когда и где вы родились?

Когда и где ты родился/родилась?

Когда и где я родился?

Сколько Вам/тебе лет?

Сколько мне (тебе, ему) лет?

Мне (ему, ей) 22 года, 25 лет.

Откуда ты/Вы?

Я из Москвы, Петербурга.

Где Вы живете/ты живешь?

Где я живу?

Какой Ваш адрес?

Вот мой адрес.

Где Вы работаете/учитесь?

Где я работаю?

Кто Вы по профессии?

В какой области Вы работаете?

Я инженер, врач, техник, ...

Я работаю в частной фирме.

Jsem účetní v bance.

Jsem soukromý podnikatel.

Nepracuji/u.

Jsem nezaměstnaný.

Čím jsou rodiče (je on, ona)?

Jsou inženýři (je inženýr, inženýrka).

Jaké máte vzdělání?

Jaké mám vzdělání?

Vysokoškolské, středoškolské.

Studuji/u třetí ročník vysoké školy.

Jaké jste národnosti?

Jsem Rus, Ruska

Jsem Ukrajinec, Ukrajinka

Jsem Gruzíнец, Armén, Estonec, Lotyš, Litevec.

Jaké jsem národnosti?

Jsem Čech.

Jaká je vaše/tvoje státní příslušnost?

Jaký cizí jazyk ovládáte (umíte, znáte)?

Rozumíte česky?

Trochu rozumím česky.

Jsme ruští studenti.

Moji příbuzní jsou Češi.

Moje rodina není velká.

Máte rodinu?

Mám manželku (manžela) a dvě děti.

Jste/jsi ženatý?

Jste/jsi vdaná?

Я бухгалтер в банке.

Я частный предприниматель.

Я не работаю.

Я безработный.

Кем работают родители (он, она)?

Они инженеры (он инженер, она инженер).

Какое у Вас образование?

Какое у меня образование?

Высшее, среднее.

Я учусь на 3-ем курсе вуза.

Кто Вы по национальности?

Я русский, я русская.

Я украинец, украинка.

Я грузин, армянин, эстонец, латыш, литовец.

Кто я по национальности?

Я чех.

Какое Ваше/твое гражданство?

Каким иностранным языком Вы владеете?

Вы понимаете по-чешски?

Я немного понимаю по-чешски.

Мы русские студенты.

Мои родственники – чехи.

Моя семья небольшая.

У Вас есть семья?

У меня жена (муж) и двое детей.

Вы/ты женат?

Вы/ты замужем?

Otázky a odpovědi

osoba

Kdo?

Kdo je ten muž? (bratr, syn)

Kdo je ta žena? (sestra, dcera)

Kdo jsou ti lidé? (cizinci)

věc

Co?

Co je to? (stůl, židle, auto)

Co je tam? (kopec, zahrada, město)

Co je ti? (nic)

Co se děje? (nic)

Co hledáte? (náměstí)

Вопросы и ответы

лицо

Кто?

Кто этот мужчина? (брат, сын)

Кто эта женщина? (сестра, дочь)

Кто эти люди? (иностранцы)

предмет

Что?

Что это? (стол, стул, автомобиль)

Что это там? (холм, сад, город)

Что с тобой? (ничего)

Что случилось? (ничего)

Что вы ищете? (площадь)

Co je nového? (nic)

Co si přejete? (zmrzlinu)

Co říkáte? (nic)

způsob

Jak?

Jak se máte? (dobře, špatně)

Jak se to řekne česky? (kufr)

Jak se vám líbí v České republice? (moc, moc ne)

kvalita

Jaký? Jaká? Jaké? Jací? Jaké? Jaká?

Jaký je to prezident?

Jakou máte adresu (jaká je vaše adresa)?

Jaké číslo mobilu máte?

Jací inženýři?

Jaké ženy?

Jaká jména?

množství

Kolik?

Kolik to stojí?

Kolik je hodin?

Kolik je vás?

místo

Kde? Odkud?

Kde to je?

Kde je zastávka autobusu?

Kde je univerzita?

tam/tady

nalevo/napravo

daleko/nedaleko

v centru/na okraji (města)

dole/nahoře

vpředu/vzadu

uvnitř/vně, venku

Odkud jste? (Z Moskvy)

Odkud jste přijel/li? (Z Ruska)

čas, trvání

Kdy?

ráno, dopoledne, v poledne,

Что нового? (ничего)

Что вы желаете? (мороженое)

Что вы говорите? (ничего)

способ

Как? Каким образом?

Как дела? Как вы поживаете? (хорошо, плохо)

Как это сказать по-чешски? (чемодан)

Как вам нравится в Чешской Республике? (очень, не очень)

качество

Какой? Какая? Какое? Какие?

Какой это президент?

Какой ваш адрес?

Какой ваш номер мобильного?

Какие инженеры?

Какие женщины?

Какие имена?

количество

Сколько?

Сколько это стоит?

Сколько времени?

Сколько вас?

место

Где? Откуда?

Где это находится? Где это?

Где находится остановка autobusa?

Где находится университет?

там/здесь

налево, слева/направо, справа

далеко/недалеко

в центре/на окраине (города)

внизу/наверху

впереди/позади

внутри/снаружу, на улице

Откуда вы? (Из Moskvy)

Откуда вы приехали? (Из России)

время, продолжительность

Когда?

утром, до обеда, в полдень,

odpoledne, večer, v noci

v poledne, v noci

dnes, zítra, včera,

předevčirem, pozítří

tento, příští, minulý týden

tento, příští, minulý měsíc

tento, příští, minulý rok

Jak dlouho?

den, TÝDEN, měsíc, rok, století

после обеда, вечером, ночью

в полдень, ночью

сегодня, завтра, вчера,

позавчера, послезавтра

на этой, на следующей, **на прошлой** неделе

в этом, в следующем, в прошлом месяце

в этом, в следующем, в прошлом году

Как долго?

день, НЕДЕЛЮ, месяц, год, век

II. DIALOGY

Диалоги

1. Přečtete dialogy a zjistěte, nakolik jste pochopili jejich obsah.

Прочитайте диалоги и определите, насколько вы поняли их содержание.

2. Procvičujte dialogy a naučte se je z paměti.

Тренируйте диалоги и выучите их наизусть.

3. Upravte dialogy pro vlastní potřeby.

Змените диалоги, приспособив их собственным нуждам.

Dialog 1

V kurzu češtiny

Učitelka Lucie, studenti

- L:** Dobrý den. Vítám vás všechny v České republice (v Praze, v Brně, v Ostravě...). Dovolte, abych se představila. Jmenuju se Lucie Vášová a jsem vaše učitelka češtiny. Hodiny češtiny budou každé pondělí a čtvrtek. Kdo už mluví trochu česky? Prosím, řekněte něco o sobě.
- B:** Já jsem Igor Petrov. Jsem z Ruska a bydlím v Tule.
- C:** Jmenuju se Darja Pětuchina. Jsem Ukrajinka. Bydlím v Kyjevě.
- D:** Já jsem Vladimír Ivanov. Jsem z Běloruska, z Minska.
- L:** Kolik je vám let a kolik máte sourozenců?
- B:** Je mi 20 let a mám dva bratry.
- C:** Mám 19 let. Moje sestra Anna má 22 roků.
- D:** Mám 35 let. Můj bratr se jmenuje Vadim a sestra Natalije.
- L:** Jak se jmenují rodiče a čím jsou?
- B:** Moje máma je učitelka a jmenuje se Alexandra. Táta je řidič autobusu, jmenuje se Pavel.

На курсах чешского языка

016_L_3_D_1

- C:** Můj otec je byznysmen. Maminka je účetní. Táta je Maxim a máma Věra.
D: Moje maminka je prodavačka, jmenuje se Galja, tatínek je novinář a jmenuje se Sergej.
L: Děkuju za všechny informace. Mluvíte už docela dobře česky. Ve čtvrtek vám přinesu učebnice češtiny a začneme se učit. Doufám, že se vám čeština bude líbit a brzy budete mluvit česky.

Dialog 2

Ve studentském klubu

Radim, Sergej, Viktor

- R:** Ahoj! Vy jste cizinci?
S: Ano, jsme.
R: Odkud jste?
S: Já jsem z Voroněže. A on je ze Lvova.
R: Kde je Voroněž a Lvov?
V: Voroněž je v Rusku a Lvov na Ukrajině.
C: Kamarád je Rus a já jsem Ukrajinec. A ty jsi Čech?
R: Jo, Čech z Plzně. Jsem Radim, a vy?
S: Já jsem Sergej.
V: Já se jmenuju Viktor.
R: Už mluvíte dobře česky. Jak dlouho se učíte češtinu?
V: Jsme tady od ledna, už půl roku. Chodíme do kurzu češtiny.
R: Zvu vás na české pivo.
S: Děkujeme, máme rádi české pivo.

В студенческом клубе

Dialog 3

Moji příbuzní na fotografii

Eva, Viktorie

- V:** Ahoj Evo. Něco ti nesu.
E: Ahoj Viki. Máš pro mne nějaký dárek?
V: Mám pro tebe fotky mých příbuzných.
E: Konečně, už je slibuješ týden.
V: Včera mi maminka poslala nové fotky ze svatby strýce. Jsou tam všichni, o kterých jsem ti vyprávěla.
E: Tak ukaž. To je určitě tvoje maminka, jsi jí moc podobná.
V: Ano, je.
E: A kdo jsou ti ostatní?
V: Vpředu stojí strýc Vadim – ženich, teta Lena – nevěsta. Vedle strýce je mamka a táta. Vedle tety jsou její rodiče, moje babička Anna a děda Viktor.
E: A další lidé?
V: Zprava je bratranec Michal, pak sestřenice Olga a její manžel Pavel. A zleva pak přátelé strýce a tety.

Мои родственники на фотографии

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.